

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 9/2002

Cena \$ 2.50

SEPTEMBER 2002

Stará Matka Boží v Žarošicích

Poutní místo Žarošice leží 12 kilometrů severozápadně od jednoho z hlavních středisek Moravského Slovácka - Kyjova v klidném zasněném kraji uprostřed nevysokých pahorků, pokrytých lánou úrodných polí, vinic a s pozadím bohatého pásu ždánického lesa, jímž se zákončují na jihu Chřiby.

Zvláštností tohoto poutního místa je u křížové cesty sgrafita vztahující se k legendě o markomanské královně. Legenda má skutečný historický podklad. Životopisec milánského arcibiskupa sv. Ambrože zaznamenal, že na konci čtvrtého století vypravila do Milána markomanská královna Frigil posly s dary a se žádostí, aby ji svatý Ambrož poučil o víře v pravého Boha. Sv. Ambrož jí poslal katechismus pro ni zvláště sepsaný, ve kterém jako sám velký ctitel mariánský vyzvedl úlohu Matky Boží v díle spásy. Královna byla tak uchválena novým učením, že se vydala do Milána, ale když tam přišla, svatý Ambrož již 4. dubna 397 zemřel. Královna Frigil po svém návratu postavila mariánskou svatyni, ve které pak byla pohřbena.

Během následujících staletí úrodný a na rybolov bohatý úval dolnomoravský se stal opravdovou křížovatkou národů. Markomani a Quádové postupovali na západ do Bavorska a byli nahrazováni slovanskými kmeny, ale účta k Matce Boží, kterou zavedla královna Frigil, byla udržována, i když někdy nahrazena pohanskými zvyky. K úplnému oživení a očištění došlo příchodem svatých Cyrila a Metoděje roku 863, kteří byli proniknuti hlubokou mariánskou úctou východní církve, která již na sněmu efezském (431) prohlásila P. Marii za rodičku Boží - Theotokos (canon 113; D.B.).

Věhlas poutního místa v Žarošicích byl znám královně Elišce Rejčce, vdově po dvou českých králích Václavu II. a Rudolfovi Habsburském. Ona pořídila okolo roku 1323 pro žarošický poutní kostel uměleckou sochu Panny Marie, která byla zhotovena v Brně pod vlivem tehdejšího francouzského umění. Milostná socha je téměř v životní velikosti vyřezaná z jednoho kusu lipového dře-

va, 140 centimetrů vysoká bez koruny. Panna Maria chová na levé ruce Ježíška, jenž pravou rukou žehná, zatímco v levé drží zeměkouli. Je oděn v dlouhou bílou tuniku, jak bylo zvykem zobrazovat jej do roku 1350. tvář Bohorodičky je podlouhlá, neobyčejně něžná, výrazná, ne nadarmo říkají poutníci, že když přicházejí do kostela, tak se usmívá, když odcházejí, pláče. Vysoké čelo symbolizuje sedem sapientiae - sídlo moudrosti - z očí vane láska k lidem a soucit s trpícími. Pověst o nádherné soše se rychle rozšířila a poutě vzrostly. V roce 1411 se v Žarošicích připomíná druhý kostel a to sv. Anny, u kterého je farní správa a mariánský kostel se stává jen poutním a nazývá se „starý,“ odtud jméno Stará Matka Boží žarošická.

V době obléhání Vídně sultánem Solimanem II. a maďarským rebelem Janem Zápolským v roce 1529 se z latinského zápisu farní kroniky žarošické dovídáme: Turci pronikli až do okolí Žarošic, všude vraždili, loupili, spálili hrad ve Ždánicích, všechny kostely v okolí vyplnili, pouze kostel Matky Boží „mezi vinicemi“ zůstal ušetřen. Turecký paša vkročil opovážlivě s dvěma důstojníky do kostela s helmou na hlavě a s hořící dýmkou v ústech, při čemž se rozpustile smál. Když uviděl sochu Matky Boží, počal si z ní tropit posměch a necudně se o ní vyjádřil. V tom okamžiku uviděl, že Bohorodička stéká slzy z očí, že pláče, sám se rozslzel a byl na místě raněn slepotou. Jak on, tak ostatní přítomní v tom poznali trest Boží a moc křesťanského Boha. Paša se velmi zalekl a prosil přítomného kněze, aby se za něho modlil. Slíbil, že nabude-li zraku, že se stane křesťanem. Když byl vyučen ve víře, byl pokřtěn a po upřímném pokání zase nabyl zraku. Do své vlasti se již nevrátil, ale usadil se jako poustevník v jeskyni pod kostelem, kde se říká podnes „postka.“ Sloužil Matce Boží až do své smrti a na své přání byl pochován ve svatyni Matky Boží.

Roku 1645 Švédové obléhali Brno. Odtud podnikali loupežné výpravy do okolí. Ani žarošický kostel neunikl je-

Kostel svatě Anny v Žarošicích

jich drancování. Uloupené předměty a s nimi i milostnou sochu naložili na vůz a údolím Zdravé Vody odjížděli k Brnu. Avšak najednou vůz, na němž byla socha Panny Marie, nemohl z místa. Po marných pokusech vyjet se Švédové rozhněvali a sochu odhodili do křoví. Po nějakém čase šel tou cestou mládenec Josef Gument, zvaný Němec z Archlebova do Koberčic za svou nevěstou, a když přišel k onomu místu, uviděl tam pronikavou zář a uslyšel volání: „Josefe vezmi mě s sebou!“ Mladík sochu vzal do svého domu a tam se opět rozzářila tak intenzivně, že lidé vybíhali z domů, protože mysleli, že hoří. Socha pak byla odnesena na své místo do poutního kostela. Tato událost je vymalována v kapličkách u Archlebova a Žarošic a dodnes se vyobrazuje na poutních obrázcích.

Po třicetileté válce (1648), když v zemi zavládl tolik vytoužený mír, počalo vzkvétat poutní místo Matky Boží žarošické. Procesí přicházela nejen z Moravy a Čech, ale také ze Slovenska a

Pokračování na str. 14

*Foto na titulní straně:
Milostná socha Staré Matky Boží žarošické*

Zvony našich chrámů

Věřící mé rodné farnosti vzpomínají, jak před druhou světovou válkou v sobotu v podvečer zazněly zvony z kostelů sousedních farností. Jako první se rozezněly zvony mého rodného farního kostela, poté zvony okolních farností. Zvony farností navzájem vytvářely malebnou souhru, neboť svým krásným zvukem naplňovaly něhou a radostí prostor mezi lidskými příbytky. Povzbuzovaly všechny k večernímu Anděl Páně, připomínaly, že je už podvečer neděle. Zdůrazňovaly, že je zapotřebí připravit své srdce k nedělní mši svaté. A jak radostně se dotkne lidského srdce, když křesťan jde na nedělní mši svatou a z věže kostela slyší radostné pozvání zvonů: „Pojď do kostela, pojď na mši svatou.“ V době současné jsme mohli dokonce číst, že na některých místech je instalováno zařízení, které nahrazuje zvony. Tón, připomínající zvuk zvonů je prý vyvoláván tlukáním bronzových tyčí, je elektricky zesilován. Ale jistě si uvědomujeme, že sebelepší náhražka nenahradí originál; může být náhražkou za zvony, může způsobit zvuk podobný zvonům, ale zvuku pravého zvonu se nedocílí. Zvony vysílají zvuk do celého okolí a přinášejí lidem radostné poselství o Bohu. Když slyšíme zvony, tak se jistě naše srdce rozšíří a uvědomíme si krásu celého světa a naplní nás radostné vědomí, že je s námi Bůh. Zvony svým hlaholením poskytují slavnostní úvod k bohoslužbám. Jinak znějí zvony, když nás zvou na vánoční bohoslužby, jinak v noci na Bílou sobotu, jinak, když zemřela šlechtná matka, která po sobě zanechala několik sirotek... Zvon je hlasem církve, která jím svolává věřící k bohoslužbám, vybízí k modlitbám, dává výraz touze lidského srdce.

Nejstarší zprávu o zvonech nacházíme kolem roku 450 před Kristem. Tehdy na oděvu židovského velekněze byly zavěšeny malé zlaté zvonečky, které bylo slyšet, když vstupoval do chrámu. Zvonečky byly používány i k profánním účelům. Ve vykopávkách se našly hrubě vypracované zvonečky na místech, kde býval ustájený dobytek.

Do křesťanské bohoslužby se ale zvony dostaly až v 6. století a patrně to byl papež Řehoř Veliký (590 – 604), který po vzoru benediktinských klášterů zavedl zvony jako bohoslužebné nástroje. První křesťané s ohledem na zuřící pronásledování nemohli mít žádná svolávací znamení. Bohoslužby se v prvních křesťanských dobách svolávaly na určená místa předem kvůli bezpečnosti.

V naší vlasti máme nejstarší zprávy o zvonech v legendách svatováclavských: „Když pak ráno zvonili na jitřní“ - svatý kníže Václav se vydal na mši svatou do kostelíka svatých mučedníků Kosmy a Damiána. Kníže Břetislav (1039), jak vypravuje kronikář Kosmas, dovezl z polské výpravy i velké zvony (samozřejmě nejcenějším pokladem byly ostatky svatého Vojtěcha a jeho bratra svatého Radima tehdy z Hnězdna přivezené). Když v roce 1092 přijížděl kníže Břetislav II. ke svému nastolení do Prahy, tak byl vítán hlaholem kostelních zvonů. Sázavský opat Božetěch opatřil sázavské-

mu klášteru i zvony. Tedy v 11. století bývalo v našich chrámech již dosti zvonů a byla jim dávána jména světců, popřípadě dárců.

Zvonařství patřilo odedávna k uměleckým řemeslům, k nimž je třeba dlouholeté zkušenosti a lásky a dnes je to věda, která má název kampanologie. Pokud někde mají více zvonů, pak zvonař musí svou práci provést velmi pečlivě, aby zvony byly správně sladěny a vyznívaly v pěkném akordu. Tak mohou mít zvony ladění na nápěv Te Deum, Otče náš, podle mariánských písní, či podle cyrilometodějské písně Bože, cos ráčil a jiná ladění. V českých zemích má zvonařství tradici již dlouhá staletí a o jeho vyspělosti v minulosti svědčí například zvon u sv. Tomáše v Brně, který tomuto kostelu věnoval markrabě Jošt (1411) a nebo největší zvon Zikmund u sv. Víta v Praze, který ulil roku 1549 brněnský zvonař Tomáš Jaroš. Tento zvon Zikmund váží 15 120 kilogramů a je vysoký 203 centimetrů a v průměru má 256 centimetrů. Zvony bývaly často zdobeny uměleckými reliéfy a krásnými nápisy. Tak jsme se mohli například setkat s nápisem: Ó, králi slávy přijď v pokoji, “ nebo „Živé volám, mrtvé oplakávám, svátky oslavuji, bouře lámu“ a podobně. Jistě bychom měli významných a velkých zvonů v naší vlasti daleko více než máme dnes, ale mnohé z nich vzaly za své v různých válkách - za válek husitských, za třicetileté války a nejvíce jich bylo zničeno ve dvou světových válkách uplynulého století.

Pokračování na str. 13

LITURGICKÁ ČTENÍ

23. neděle v mezidobí - 8. září 2002

1. ČTENÍ - Ez 33, 7-9

Být odpovědným za druhé není ani vléčné ani příjemné. Požadavek odpovědnosti je možný, ba oprávněný tehdy, jestliže proroka - jako v případě Ezechiela - pověří tímto úkolem Bůh. I zde je v proroku - synu člověka - vidět předobraz Ježíše Krista.

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin: „Nuže, synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům! Když uslyšíš slovo z mých úst, napomeň je mým jménem. Když řeknu bezbožnému: Zemřeš! a ty mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého chování, umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když se však budeš snažit odvrátit bezbožného od jeho chování, aby se změnil, ale on nezmění své chování, zemře pro svoji nepravost, ty však sám sebe zachrániš.“

2. ČTENÍ - Řím 13,8-10

Láska k bližnímu je už požadavkem Mojžišova Zákona. Křesťanství tento požadavek rozšiřuje z hranic vyvoleného národa na všechny lidi. Nu příkladech z Desatera se pak ukazuje, jak je tento příkaz lásky všeobsáhlý.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům

Bratři! Nebuďte nikomu nic dlužni - jen vzájemnou lásku. Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon. Vždyť přikázání nebudeš cizoložit, nebudeš zabíjet, nebudeš krást, nebudeš žádostivý, a je-li ještě nějaké jiné přikázání, všechna jsou shnuta v tomto: Miluj svého bližního jako sám sebe. Láska bližnímu neubližuje. Naplněním zákona je tedy láska.

EVANGELIUM - Mt 18,15-20

Celá 18. kapitola mluví o vztazích ve společenství církve. V ní je vzájemná spoluzodpovědnost: proto je tu povinnost napominání hřešícího bratra, které má za cíl získání "ztraceného" (myslí se patrně na závažná provinění, jak vyplývá ze zmínky o úloze svědků i církve). Moc společenství církve je dotvrzena ujištěním o vyslyšení modlitby pronesené v jednotě natolik hluboké, že samotný Kristus spojuje a dodává sílu prosbám.

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si od tebe říci, svého bratra jsi získal. Nedá-li si však říci, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby každá výpověď byla potvrzena ústy dvou nebo tří svědků. Když je však neposlechne, pověz to církvi. Jestliže však neposlechne ani církev, ať je pro tebe jako pohan nebo celník. Amen, pravím vám: Všecko, co svážete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvázáte na zemi, bude rozvázáno na nebi. Dále vám říkám: Jestliže se shodnou ji od mého nebeského Otce. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“

24. neděle v mezidobí - 15. září 2002

1. ČTENÍ - Sir 27, 33 - 28, 9

Odpuštění je pro Písmo nejdůležitější při řešení vztahů mezi lidmi. Odpouští-li člověk člověku, zažije i odpuštění od Boha. A nejtvrdsí slova jsou řečena proti těm, kdo odpustit nechtějí.

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Pomsta a hněv, i to jsou ohavnosti, jen hříšný člověk je chová v srdci. Kdo se mstí, zakusí pomstu Pána, on jeho hříchy uchová v paměti. Opuť křivdu svému bližnímu, a pak i tvé hříchy budou odpuštěny, když budeš prosit. Člověk uchovává hněv proti druhému, ale od Pána hledá uzdravení? S člověkem sobě rovným nemá slitování, ale za své hříchy prosí? Živí pomstu, ač je sám jen člověk; kdo se smiluje nad jeho hříchy? Vzpomeň na konec a přestaň nenávidět, (vzpomeň) na hnilobu a smrt a dbej přikázání! Vzpomeň na přikázání a přestaň nevrážit na bližního, (vzpomeň) na smlouvu s Nejvyšším a odpusť vinu!

2. ČTENÍ - Řím 14, 7-9

List Římanům zdůrazňuje, že křesťan nepatří sám sobě. Je to pro něho osvobozující i zavazující. Apoštol chce, aby křesťané tuto skutečnost aplikovali i na své vzájemné vztahy.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Žádný z nás nežije sám sobě ani neumírá sám sobě. Neboť žijeme-li, žijeme pro Pána, umíráme-li, umíráme pro Pána. Ať tedy žijeme nebo umíráme, patříme Pánu. Vždyť právě proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými.

EVANGELIUM - Mt 18,21-35

Učitelé v Izraeli přesně odměřovali, co člověk ještě musí a co už nemusí. Podobně se ptá i Petr, kde jsou hranice lásky k bližnímu. Ježíš ukazuje, že hranice lásky k bližnímu stavět nelze, odpouštět je třeba znovu a znovu. Důvod je zřejmý: takto nám odpouští Bůh.

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Petr přistoupil k Ježíšovi a zeptal se: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíce sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti nejvíce sedmkrát, ale (třeba) sedmadesátkrát. Nebeské království se podobá králi, který chtěl provést vyúčtování se svými služebníky. A když s vyúčtováním začal, přivedli mu jednoho dlužníka, u kterého měl deset tisíc hřiven. Protože dlužník neměl čím zaplatit, pán rozkázal ho prodat i se ženou a dětmi a se vším, co měl, a tím zaplatit. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenu prosil: Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím. A pán se nad tím služebníkem smíloval, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal se s jedním ze svých druhů ve službě, který mu byl dlužen sto denárů. Začal ho škrtit a křičel: Zaplať, co jsi dlužen! Jeho druh padl před ním na kolena a prosil ho: Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to. On však nechtěl, ale šel a dal ho zavřít do vězení, dokud dluh nezaplatí. Když jeho druhové ve službě viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili. Šli a pověděli to všechno svému pánu. Tu si ho pán zavolaal a řekl mu: Služebníku ničemný! Celý dluh jsem ti odpustil, protože jsi mě prosil. Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smíloval já nad tebou? A jeho pán se rozhněval a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh. Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte.“

25.neděle v mezidobí - 22.září 2002

1. ČTENÍ - Iz 55, 6-9

Mé myšlenky nejsou myšlenky vaše. A proto žádá prorok obrácení, a to k myšlení a jednání Božimu. Ví, že Boží schopnost a ochota odpouštět převyšuje vše, co na zemi známe. Ukazuje tak na Boha, který je vždy větší, než jsou naše představy o něm.

Čtení z knihy proroka Izaiáše,

Hleďte Hospodina, když je možné ho najít, vzývejte ho, když je blízko! Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať (změní) své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu a on se nad ním smiluje, k našemu Bohu, který mnoho odpouští, neboť nejsou mé myšlenky myšlenky vaše ani vaše chování není podobné mému - praví Hospodin. O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho, mé smýšlení od smýšlení vašeho.

2. ČTENÍ - Flp 1, 20c-24, 27a

Pro mě život je Kristus. - Toto říká vězněný Pavel. Protože je mu Kristus vším, je stejně ochoten přijmout život jako smrt. Oba druhy budoucnosti byly v jeho situaci stejně reálné a on netrvá ani na jednom ani na druhém.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři! Budu moci oslavit na sobě Krista, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užitekem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem - a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě naživu. Jen se chovejte tak, jak to odpovídá Kristovu evangelium.

EVANGELIUM - Mt 20, 1-16a

Podobenství odpovídá na nevysslovenou, ale důležitou otázku: Jak je to s nebeským královstvím? Odpověď je pro mnohé překvapivá, a přece samozřejmá. Bůh není jako člověk. Jeho království se tedy nepodobá lidským dílům a má povahu překvapivého daru. Velikost tohoto daru a velkorysost, se kterou je dáván, je úměrná dárci - Bohu, proto převyšuje lidská očekávání.

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel časně zrána najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když vyšel kolem devíti hodin, viděl jiné, jak stojí nečinně na trhu. Řekl jim: 'Jděte i vy na (mou) vinici a dám vám, co bude spravedlivé.' A šli. Kolem dvanácti a tři hodin odpoledne vyšel znovu a udělal to zrovna tak. Vyšel kolem pěti hodin a našel jiné, jak tam stojí, a řekl jim: 'Co tu celý den nečinně stojíte?' Odpověděli mu: 'Nikdo nás nenajal.' Řekl jim: 'Jděte i vy na (mou) vinici!' Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: 'Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, začni od posledních k prvním.' Přišli ti, kdo nastoupili kolem pěti odpoledne, a dostali po denáru. Když přišli první, mysleli, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru. Vzali ho, ale reptali proti hospodáři: 'Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik co nám, kteří jsme nesli tíhu dne i horko.' On však jednomu z nich odpověděl: 'Příteli, neklivím ti. Nesmluvil jsi se mnou denár? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Chci však i tomuhle poslednímu dát jako tobě. Nesmím s tím, co je moje, dělat, co chceš? Anebo závidíš, že jsem dobrý?'“

26.neděle v mezidobí - 29.září 2002

1. ČTENÍ - Ez 18, 25-28

Možnost obrácení a skutečnost odpuštění nejsou témata, která se objeví až v Novém zákoně. Starý zákon obrácení vyžaduje a odpuštění slibuje na mnoha místech.

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin: „Říkáte: 'Pán nejedná správně!' Slyšte tedy, izraelský dome! Je to mé jednání, které není správné, nebo spíše vaše? Jestliže spravedlivý opustí svou spravedlnost a páchá nepravost a zemře, zemře pro nepravost, které se dopustil. Jestliže se však zločinec odvrátí od svých zlých skutků, které spáchal, a jedná podle práva a spravedlnosti, sám sebe zachrání. Neboť proto, že se bál a odvrátil se od všech svých nepravostí, které spáchal, již nebude živ a nezemře.“

2. ČTENÍ - Flp 2, 1-11

V první části tohoto čtení Pavel povzbuzuje a napomíná Filipány ke správným vzájemným vztahům, které mají mít jako křesťané. Hymnus v druhé části oslavuje Ježíšovu pokoru a vydanost. Ukazuje na kořeny, z nichž mají požadované křesťanské postoje vyrůstat.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři! Jestliže je u vás trochu křesťanské snahy druhé těšit, trochu láskyplného povzbuzení, nějaké duchovní společenství a trochu srdečné účasti, dovršte mou radost tím, že budete stejně smýšlet, že vás bude (všechny) pojit jedna láska, že budete svorní a jednomyslní. Nic nedělejte z hašteřivosti nebo (touhy) po prázdné slávě, ale z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých. Mějte v sobě to smýšlení, jaké měl Kristus Ježíš: ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

EVANGELIUM - Mt 21, 28-32

Všechny úsudky člověka před Boží moudrostí a láskou blednou. Ale Ježíšovi současníci měli mnohdy až příliš jasno v otázce, kdo před Bohem ob stojí. Tím více je šokovalo Ježíšovo prohlášení o přednostní cestě hříšníků do Božího království. Tato přednost nemá důvod v hříchu samotném, ale uplatňuje se tehdy, když hříšník Bohu uvěří, zatímco zdánlivě spravedlivý věří dále především sobě a svým představám.

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl velekněžím a starším lidu: „Co soudíte o tomto případě: Jeden člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl mu: 'Synu, jdi dnes pracovat na vinici.' On odpověděl: 'Mně se nechce,' ale potom toho litoval, a přece šel. Přistoupil k druhému a řekl totéž. Ten odpověděl: 'Ano, pane,' ale nešel. Který z těch dvou vykonal otcovu vůli?'“ Odpověděli mu: „Ten první.“ Ježíš jim řekl: „Amen. pravím vám: Celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království. Přišel k vám Jan, aby vám ukázal správnou cestu, ale neuvěřili jste mu. Celníci však a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, a přece ani potom jste se nezměnili a neuvěřili jste mu.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 29.srpna 2002

Politické události

Poslanci vyslovili důvěru Špidlově vládě

Nejtěsnějším možným způsobem, většinou 101 hlasů, vyslovila Poslanecká sněmovna důvěru koaliční vládě ČSSD, KDU-ČSL a US-DEU premiéra Vladimíra Špidly. Dolní komora parlamentu hlasovala 7.srpna podle očekávání: vznik kabinetu posvětili všichni poslanci koaličních stran, proti byli členové ODS a KSČM. Hlasování o podpoře vlády předcházelo dvouhodinové předčítání programového prohlášení premiérem Špidlou už 6.srpna. Diskuze poslanců se pak protáhla až do následujícího dne. Nový kabinet v programu slibuje brzký vstup Česka do Evropské unie, větší bezpečí pro občany, ochranu jejich zdraví, práv i majetku, sociálně tržní stát a ekologicky orientované hospodářství. Komunistům na Špidlově vládě vadí zahraniční politika: podceňuje prý vazby se Slovenskem, naopak posiluje vztahy s Rakouskem a Německem. ODS se obává ekonomických důsledků vládní politiky. Podle deníku Hospodářské noviny předseda ODS Václav Klaus o vládním prohlášení řekl: "Jde o program trvale udržitelné chudoby, o pokračování a posilování dlouhodobě pěstované závisti, nepřejčnosti, rovnostářství a invaze státu do soukromí jednotlivce."

Ze Slovenska

Nova strana HZD ubírá hlasy Mečiarově HZDS
Srpnové výzkumy voleb-

ních preferencí před zářijovými parlamentními volbami ukázaly, že strana Vladimíra Mečiara Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS) ztrácí hlasy a bude ji volit méně než 20% voličů. Tento pokles způsobil příchod nového politického subjektu na slovenskou volební scénu, když skupina odpadlíků z HZDS vedená bývalým předsedou parlamentu Ivanem Gasparovičem založila konkurenční stranu HZD - Hnutí za demokracii. Gasparovič, který byl dlouholetým spolupracovníkem Mečiara a stále patří mezi nejpopulárnější slovenské politiky, o své straně říká: "Jsme hnutí, které nebude brzdou pro vstup Slovenska do evropských struktur." Vznik HZD, jejíž volební preference nyní dosahují 9%, je reakcí na postoj Západu, který dal v minulosti již vícekrát najevo, že pokud bude chtít Bratislava vstoupit do NATO, nesmí se v nové vládě objevit Vladimír Mečiar ani jeho HZDS. Média se shodují v tom, že Slovensko čeká změna, při níž nejdůležitější role připadne novým stranám Smer a ANO (Aliance nového občana). Předseda Smeru Robert Fico tvrdí, že Smer je stranou "třetí cesty", která čerpá inspiraci u německých sociálních demokratů a Tony Blaira v Británii. Mediální magnát a šéf strany ANO Pavol Rusko prezentuje svůj politický subjekt jako stranu kvalifikovaných odborníků. Po nedávném rozpadu HZDS její volební preference klesly na 18,1%, zatímco Roberta Fica a jeho Smer by volilo 18,7%

voličů. Ruskova ANO získala přízeň 9,2% voličů.

Ekonomika

Kurzovní lístek ČNB
28. 8. 2002

EUR, 1	30.680
Kanada, 1	20.073
Slovensko, 100	70.468
USA, 1	31.226

Kultura

Úmrtí významných osobností kultury

* V neděli 4.srpna zemřel dramaturg, režisér a překladatel **Ota Ornest**. Narodil se 6.července 1913 v Kutné Hoře, jeho bratrem byl básník Jiří Orten, který tragicky zahynul v roce 1941. Ota Ornest strávil léta 1939-1945 ve Velké Británii, kde pracoval pro BBC. Od padesátých do začátku sedmdesátých let byl uměleckým ředitelem Městských divadel pražských. V roce 1977 byl odsouzen za podvracení republiky, když pomáhal posílat do zahraničí samizdatové publikace. K divadlu se mohl vrátit až po roce 1989, kdy krátkou dobu vykonával funkci uměleckého šéfa Středočeského divadla.

* **Jiří Kolář**, významný český surrealistický básník a výtvarník, zemřel 11.srpna v Praze ve věku nedožitých 89 let. Kolář se ve světě proslavil kolážemi a podobnými originálními výtvarnými metodami s názvy jako roláž, proláž, muchláž, chiasmáž, asambbláž. Ačkoliv v roce 1945 byl organizovaným komunistou, po roce 1948 se s KSČ rozešel a byl dokonce trestně stíhán za svoji básnickou sbírku *Prometheova játra*. Kolář patřil mezi signatáře Charty 77, v roce 1980 odešel do exilu do Francie, odkud se definitivně vrátil do Prahy v roce 1999.

* Až týden po její smrti se veřejnost dozvěděla o úmrtí herečky **Slávky Budínové**, která zemřela 30.července v nemocnici Pod Petřínem po dlouhé nemoci ve věku 78 let. Herečka žila osaměle bez příbuzných ve svém domě na Malé Straně. Budínová se narodila v roce 1924 v Ostravě, účinkovala v divadlech v Pardubicích a Olomouci, v roce 1960 se stala členkou pražského divadla E.F.Buriana. Veřejnost ji znala z četných filmů, velké role dostávala v televizních inscenacích a filmech.

* V sobotu 24.srpna, krátce po svých 74. narozeninách, zemřel v Masarykově nemocnici v Jilemnici na Semilsku přední český malíř, grafik a ilustrátor **Vladimír Komárek**. Na české výtvarné scéně se Komárek začal prosazovat v 50. letech. Byl oblíbený jako ilustrátor desítek knih, tvůrce stovek ex libris a také jako neúnavný vypravěč, sám dvě knihy napsal.

* Ve věku 81 let zemřel 23.srpna režisér a scénarista **Vladimír Svitáček**, jeden ze spoluvůdců hudebního filmu *Kdyby tisíc klarinetů* a spolu-režisér i příhrávač Miroslava Horníčka v dnes již klasickém cyklu *Hovory H* z let 1969 až 1970. Svitáček, jež muž byla během 70. a 80. let z politických důvodů znemožněna tvůrčí činnost, se proslavil v 60. letech filmy a televizními pořady, na kterých často spolupracoval s režisérem Janem Roháčem.

* Ve věku pouhých 37 let zemřela v Praze 24.srpna sólistka baletu Národního divadla **Taťana Juríčková**. Byla zatím poslední držitelkou Ceny Thálie za mimořádný ženský jevištní výkon v žánru balet a pantomima, a to za ztvárnění role Fiony v tanečním příbě-

hu Podzimní karneval na prknech libereckého Divadla F. X. Šaldy. Poprvé toto prestižní ocenění Juričová získala již v roce 1996 za dvojroli Odetty - Odilie v Labutím jezeře.

V Karolinu poznáte bohatost života na Zemi

Stále je co objevovat - tak se nazývá výstava v pražském Karolinu, na které společnost National Geographic Society od začátku srpna do 15. září představuje svoji novou kolekci fotografií. Několik desítek velkoformátových snímků dává možnost návštěvníkům výstavy cestovat po téměř všech kontinentech, setkávat se s lidmi, zvířaty i úchvatnými přírodními scénériemi. A tak mohou spatřit částečně zahalenou tvář opáleného Tuarega, anonymní bydlení v manhattanských věžích, vlka žeroucího oběť či brouka tesaříka, jehož zvětšená hlava plná detailů nahání strach. Zajímavým

zpestřením aktuálních fotografií jsou obrázky z první poloviny 20. století, např. "Holandská rodina" obutá v tradičních dřevácích (1914) či "Modelky předvádějící plavky" na dně jezera (1944). Výstavu doplňuje promítání sestřihů krátkých sekvencí, které po celém světě natočili kameramani rovněž z National Geographic. Návštěvník může s pomocí CD-ROMu prohledávat kompletní archiv časopisu včetně fotografií. Některé z nich si může zakoupit v podobě plakátů.

Sport

ME v lehké atletice: dvě medaile pro ČR

Dva čeští atleti získali medaile na Mistrovství Evropy v lehké atletice, které se konalo ve dnech 6.-11. srpna v Mnichově. Roman Šebrle vyhrál soutěž desetibojařů s výkonem 8900 bodů a Jiří Mužik skončil druhý v závodě na 400 metrů překážek.

Světelné sloupy připomínají siluety New Yorkských dvojčat, Světového obchodního centra, které se stalo před rokem terčem teroristických útoků v USA

V modlitbě vzpomínáme všech obětí z 11. září 2001

Autentická fotografie jedné ze zasažených věží. V detailu dýmu stoupajícího k nebi je výrazně vidět tvář netvora - ďábla. Těžké zkoušky, které dnes doléhají na svět jsou výzvou k prohloubení víry v Boha a k důvěře v pomoc Matky Boží, Panny Marie i k nápravě vlastního života.

Bože, žehnej Americe i celému světu!

ČESKÁ MŠE SVATÁ VE WASHINGTONU

**V neděli
22. září 2002 v poledne**

budeme mít v naší národní kapli českou mši svatou slouženou
dp. Antonínem Kocůrkem
z New Yorku.

Prosíme naše krajany, aby se v hojném počtu zúčastnili této mše svaté konané v naší České duchovní tradici.

Za výbor České národní kaple
Vás všechny
upřímně zvou

Col. Al. Brož (USAF Ret.)
Tel. (703) 698-5318
a
Dr. George J. Švejda, Ph.D.
Tel. (301) 421-9417

RENOWNED CZECH BOTANIST WAS A MISSIONARY

Another Czech who made the Czech nation famous for his botanical contributions, was a Jesuit missionary.

The flower pictured below belongs to a genus that Carl von Linné, the 18th century Swedish botanist who established the system of binomial nomenclature, named after a Czech Jesuit brother.

This is the camellia, named after Brother George Joseph Kamel, S.J. who was born in Moravia, in the Czech lands in 1661. He was the pharmacist at the Jesuit college in Manila, Philippines. He also studied the plants and natural history of the islands, and his many scientific treatises were published in the prestigious Philosophical Transactions of the Royal Society in London. This famous botanist and a Moravian Jesuit missionary died in 1706.

GEORGE J. SVEJDA, Ph.D.

Katastrofální povodně v České republice

Největší přírodní katastrofa v novodobých dějinách České republiky způsobila škody na bezmála dvou třetinách území státu. Voda z rozbouraných řek zalila téměř celé Čechy a jih Moravy. Povodně v jižních Čechách udeřily nejprve mezi 7. a 9.srpnem, druhá vlna, která postihla celé Čechy, začala 12.srpna. Rozvodnily se všechny přítoky Vltavy: Otava, Lužnice, Sázava, Berounka. Více než stoletá povodeň prošla ve středu 14.srpna Prahou a pak se záplavová vlna přesunula na dolní tok Labe. Souběžně došlo k záplavám na moravské Dyji. Pod vodou se tak ocitla velká část Čech a jižní Morava.

Katastrofální záplavy si vyžádaly 16 lidských životů, materiální škody se odhadují na 60 až 90 miliard korun. Státisíce lidí musely opustit své domovy. Rozsah zkázy překonal i katastrofické záplavy na Moravě z roku 1997. Povodně ochromily život v zemi. Z ohrožených území bylo evakuováno kolem 220 tisíc obyvatel, pozorovatelé hovoří o největší migraci lidí od druhé světové války. Podle premiéra Špidly se záplavy dotkly života asi jednoho a půl milionu občanů ČR. Šestnáct lidí zahynulo; oběti byli většinou lidé, kteří neuposlechli výzev k evakuaci nebo jinak hazardovali se životem. Hasiči s policisty a vojáky zachránili z rozbouraného živlu dva tisíce lidí.

Premiér Vladimír Špidla vyhlásil nouzový stav v Praze, Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském a v Ústeckém kraji. Koordinaci záchrany

ných prací převzal Ústřední krizový štáb a ministr vnitra Stanislav Gross. V postižených oblastech působilo 2000 profesionálních a 7000 dobrovolných hasičů, 4000 policistů a 2000 příslušníků civilní ochrany i armády. Pomáhali i vodníci a horští záchranáři, psychologové, zdravotníci a duchovní i stovky dobrovolníků. Do zaplavených oblastí přišly

Českým Krumlovem se valí stoletá voda

posily především z Moravy, záchrany prováděly desítky vrtulníků. V neděli večer 25.srpna promluvil k národu v České televizi premiér Vladimír Špidla.

Orlická přehrada ustála tisíciletou povodeň, Prahou prošla pětisetletá voda, druhá nejmohutnější. Za největší přírodní katastrofu v novodobé historii státu mohou extrémně vydatné deště, které dvakrát během několika dnů zasáhly zejména Čechy. Živel odnesl mnoho silnic a mostů, zbořil asi tisíc domů, poškodil jihočeské a pražské kulturní památky a zpusťošil metro v hlavním městě.

Záplavy probíhaly takto:

* **7.srpna** - Řeky se rozlévají na Česko-krumlovsku a Třebíčsku v jižních Čechách a také na Dyji v moravsko-rakouském pohraničí.

* **8.srpna** - Třetí stupeň povodňové aktivity (SPA) zůstává na Malši, nově je vyhlášen na Otavě v Písku a Strakonici, na Vltavě v Českých Budějovicích, na Lužnici v Bechyni a na mnoha jiných místech v jižních Čechách. Pod vodou se ocitla část Českých Budějovic, kde bylo evakuováno přes 2000 lidí a vyhlášen stav nebezpečí.

* **9.srpna** - Na některých místech sice platí 3. SPA, řeky na jihu Čech však klesají. V Praze se mírně zvedá hladina Vltavy.

* **10.srpna** - Jihočeši začínají uklízet, zvýšená hladina vody ve Vltavě se přesouvá přes Prahu do Labe až k Ústí nad Labem, zatím bez větších škod.

* **11.srpna** - Hladiny řek definitivně klesly, povodí jsou však stále nasycena vodou, na jihu a později i na zbytku Čech znovu vydatně prší, v jihočeských městech Český Krumlov a České Budějovice opět stoupají hladiny řek.

* **12.srpna** - Začíná druhá povodňová vlna, 3. SPA vyhlášen v okrese Praha-západ, Český Krumlov, Strakonice, Prachovice, na Klatovsku a Sušicku, na Vltavě v Praze, na Mělnicku, v Kralupech nad Vltavou. Opět platí stav ohrožení na Dyji. V jižních Čechách nasazeno přes 500 vojáků s těžkou technikou, začíná evakuace Českých Budějovic. Premiér Špidla vyhláší nouzový stav. Pražský magistrát začíná po 23. hodině evakuovat část Karlína, dolní Libně, Smíchova, Holešovic a Malé Strany.

Zaplavené České Budějovice

Přehrady vzdorují náporu vody

Přehrada Řimov

* **13.srpna** - Povodně zasahují i menší toky u Karlových Varů, na Chomutovsku, Mostecku, Teplicku v západních a severních Čechách, na Třebíčsku, Jindřichohradecku v jižních Čechách. Velká voda se rozlévá v Plzni a rozděluje ji na ostrovy, zcela tam paralyzuje dopravu. V Českých Budějovicích praská protipovodňová bariéra a je zaplaveno Pražské předměstí. V Praze pokračuje evakuace dalších městských částí, doprava omezena. Stav nouze platí i v Ústeckém kraji. Vláda rozhoduje o finanční pomoci postiženým oblastem.

* **14.srpna** - Stoleté a větší průtoky znamenávají mnohé menší i velké řeky v celých jižních Čechách. Dopoledne úřady opravují povodňovou prognózu pro Vltavu v Praze z dvaceti na padesátiletou vodu, večer na stoletou. V časných ranních hodinách jsou evakuovány domy v pražském Starém Městě. Voda v Praze stále stoupá, rozvodněná Berounka zaplavuje vesnice na soutoku s Vltavou. Pokračuje evakuace mnoha tisíc lidí, záchranáři staví protipovodňové bariéry. Protržený rybník totálně pustoší obce Předmít a Metly na Strakonicku; lidi z hroutících se domů zachraňují vrtulníky. Menší, ale nezvykle rychlá povodeň prochází ze severovýchodních

Voda dosahuje až po oblouhy pražských mostů

Čech po Jizeře, později se vlévá do Labe.

* **15.srpna** - Prahou se valí zřejmě druhá největší povodeň v její tisícileté historii. Některé městské části jsou zatopeny do výše čtyř metrů, kolabuje doprava v metropoli, jsou uzavřeny téměř všechny mosty, zatopeno je 17 stanic metra, tzn. asi třetina podzemní dráhy, některé stanice jsou zatopené od kolejí až po vchod. Povodeň v Praze vrcholí v podvečer, do přelítí protipovodňových zá-

Kralupy nad Vltavou zaplaveny po střechy domů

bran u Starého Města chybí pár desítek centimetrů. Kulminuje a posléze klesá Berounka. Záplavy postihují Kralupy nad Vltavou a Neratovice, z chemiček zde unikají nebezpečné látky. Povodeň se vlévá do dolního Labe, začínají další evakuace, zejména v Ústí nad Labem.

Soutok Labe s Vltavou

Stoletá povodeň zasahuje česko-rakousko-slovenské pomezí na Dyji. Záplavy postihují i menší toky v Libereckém kraji. Záplavová vlna postupuje po Labi na Litoměřicko a Ústecko. Pod vodou je pevnostní město Terezín včetně památníku Malá pevnost a válečného Národního hřbitova. Přítal vody z Vltavy obrací tok řeky Labe od Mělníka proti proudu

Vranovská přehrada na Dyji přetéká

směrem k Pardubicím, tato zpětná vlna pustoší několik vesnic; v Zálezlicích spadlo asi třicet domů. Na soutoku Labe s Ohří se vytvořilo jezero o rozměrech dvacet krát osm kilometrů. V chemické továrně Spolana Neratovice ve středních Čechách uniká do ovzduší chlor; továrna přiznává únik 14 kilogramů látky, ve skutečnosti jde o 400 kilogramů. Vojáci a policisté odstřelují a potápějí lodě, které se utrhy z kotvišť a ohrožují mosty na Labi. Večer v Praze přistává letadlo belgické armády přivázející vysoušeče a čerpadla. Řeky klesají jen v jižních Čechách, kde lidé začínají s obnovou zničených měst a obcí.

Povodeň kulminuje v Ústí nad Labem

Nouzový stav, který premiér vyhlásil v části země, dává úřadům a záchranářům větší pravomoci. Mohou občanům přikazovat pracovní výpomoc, využití jejich majetku, odstraňování staveb; nařízení jim dovoluje použít přiměřeného násilí při evakuaci lidí, kteří nechťejí dobrovolně opustit své domovy. Omezuje se nedotknutelnost osoby a obydlí, zakazuje vstup do vymezených území, ruší se právo stávkovat.

Instituci nouzového stavu využil např. primátor Prahy Igor Němec, když povolal do služby muže - brance, nebo krizové štáby v Kralupech a Neratovicích.

Povodeň v Děčíně

Hasiči a policisté z Útvaru rychlého nasazení zde odstřelili a potopili několik lodí, které v případě utržení z jisticích lan hrozily zničením mostu.

Ze své dovolené v Portugalsku se ve středu 14. srpna vrátil prezident Václav Havel, který po prohlídce zatopené Prahy apeloval na obyvatele ČR, aby jednali solidárně s oběťmi záplav a neporušili tak tradici sounáležitosti v těžkých chvílích národa. Premiér Špidla a prezident Havel vyzvali občany, aby se chovali statečně, pomáhali si navzájem a respektovali výzvy úřadů a záchranářů.

Český Červený kříž, společnost Člověk v tísni, některé kraje i hasičské sbory pořádají finanční sbírky na pomoc zničeným oblastem. Veřejnoprávní média už několik dní poskytují nepřetržitý povodňový servis: Český rozhlas organizuje telefonní Linku pomoci, Česká televize na svém prvním programu vy-

silá 24 hodin denně povodňové zpravodajství. Mimořádné zpravodajské relace vysílají i soukromé komerční rozhlasové a televizní stanice. O průběhu povodní informují zpravodajské internetové stránky a veškerý tisk.

*** 16. srpna** - Předseda Evropské komise Romano Prodi se s prezidentem Václavem Havlem proletěli vrtulníkem nad postiženými Čechy; šokovaný Prodi přislíbil okamžitou pomoc EU ve výši

Stanice metra Malostranská je 2 m pod vodou

necelých dvou miliard korun. Labe kulminuje v Ústí nad Labem, vlna se přesouvá k Děčínu. Hasiči v Praze demonstují protipovodňové bariéry, začíná čerpání vody a úklid. V zaplavené pražské čtvrti Karlín se zřítíl první vodou narušený činžovní dům. Armáda v jižních Čechách staví provizorní mosty. Povodeň se zpožděním zasahuje Lužnici, větší území ale neohroží. Policisté a soudy řeší první případy rabování.

*** 17. srpna** - Záplavová vlna na Labi opouští české území a přesouvá se do Německa. Obyvatelé vyklizených pražských čtvrtí mohou o víkend nahlédnout do svých obydlí, jejich evakuace však trvá, do neděle v Karlíně spadnou ještě dva další činžovní domy. Americký prezident George Bush telefonicky nabízí prezidentu Havlovi pomoc.

*** 18. srpna** - Opadávající voda odhaluje ekologické škody. Do řek vyteklo množství škodlivých látek; ve Hřensku na Děčíně do Labe unikly ropné produkty, 12 vojáků se přiotrávilo plynými lát-

První zřícený dům v Praze Karlíně

kami z chemičky v Roztokách u Prahy. Ústí nad Labem upozorňuje na problémy s Romy evakuovanými na vysokoškolské koleje.

*** 19. srpna** - Hladiny řek nadále klesají, část evakuovaných lidí se vrací do svých domovů i na horním toku Labe. Mnozí se odhalené případy rabování, inspekce životního prostředí šetří úniky látek během povodně.

*** 20. srpna** - Policie prošetřuje počínání starosty Zálezlic, který měl podcenit varování o příchodu povodně. Probíhá čerpání vody z pražského metra. Ministr zdravotnictví nařizuje mimořádné očkování proti žlutence, kterému se podrobí záchranáři a lidé v postižených lokalitách.

Záchranáři evakuují obyvatelstvo

*** 21. srpna** - Záplavy zničily většinu čistíren odpadních vod na Vltavě, Berounce a Labi, ochránci životního prostředí varují před novým znečištěním toků.

Voda zaplavuje Národní divadlo v Praze

Zoologická zahrada v Praze Troji je pod vodou

Nad Klatovskem a Tachovskem v jižních Čechách se přehnala průtrž mračen a již potřeť za poslední dva týdny vytopila některé obce.

*** 22.srpna** - Na sever Plzeňska přitéká voda po včerejší bouři, škody jsou v porovnání s předchozí záplavou minimální. Česká inspekce životního prostředí nepotvrzuje zprávy o úniku rtuti a di-oxinu z neratovické Spolany do přírody. Policie zjišťuje odpovědnost za špatné ukotvení lodí na Labi.

*** 23.srpna** - Při pokusu přečerpat chlor z poškozených tanků ve Spolaně Neratovice uniká až 500 kilogramů chloru do ovzduší. Ministr vnitra Stanislav Gross je pobouřen počínáním vedení chemičky, které o akci neinformovalo krizový štáb. V chrámu sv. Petra a Pavla na pražském Vyšehradě probíhá ekumenická bohoslužba s humanitární sbírkou.

*** 24. až 28. srpna** - Pokračuje obnova postižených území i vyšetřování úniku látek a kroků odpovědných osob během povodní. V zasažených oblastech působí tisíce dobrovolníků, občané na charitativní konta přispěli asi 200 milionů korun.

Tonoucí slon v zoo musel být utracen

Vláda přislíbila pomoc lidem zasaženým povodněmi. "Prioritou v současné době je zajistit střechu nad hlavou všem, kdo o ni přišli, obnovit zničené komu-

nikace, pomoci podnikatelům obnovit své podniky a živnosti," řekl premiér Špidla v televizním projevu. Ještě letos by občané, kterým voda vzala domy, mohli bydlet v nových. Ministerstva zemědělství a místního rozvoje připravila projekt levných montovaných domů, které by do zimy postavily obce z darů a výhodných půjček od státu.

Vláda současně rozhodla o prodloužení nouzového stavu v Praze, Středočeském, Jihočeském, Plzeňském a Ústeckém kraji až do půlnoci 31.srpna. Opatření, které vyhlásil premiér 12.srpna a které mělo skončit 22.srpna, umožní povolat k odstraňování škod brance a nezaměstnané. Další pomoc schválily i Poslanecká sněmovna a Senát ve stavu legislativní nouze (tj. ve zkráceném projednávání). Špidlův kabinet tak smí použít tři miliardy mimořádných příjmů na nápravu povodňových škod. Návrh státního rozpočtu může vláda předložit až za měsíc, aby v něm mohla zohlednit nové investiční priority.

Nápor vody na Karlův most v Praze

Pomoc přichází i ze zahraničí. S čerpadly a vysoušeči pomáhají v ČR hasiči z Polska a Německa, techniku zaslala i většina evropských zemí. Finanční pomoc už přišla od Evropské unie, Spojených států i organizace UNESCO. Na záchranných pracích se podílelo necelých 20 tisíc hasičů, 4000 policistů a 3000 vojáků. Počet příslušníků armády v postižených oblastech v posledním týdnu vzrostl k deseti tisícům - v rámci operace Obnova pomáhají s likvidačními a sanačními pracemi stejně jako tisíce dobrovolníků a humanitárních pracovníků.

Symbolem záplav se stal boj o přežití zvířat v zoologické zahradě v Praze-

Nekonečné přívaly vod se valí Prahou

Troji. Rozsah katastrofy vedení zoo zaskočil. Ředitel Petr Fejk rozhodl o utracení slona, hrocha, lva a medvěda, které ve výbězích uvěznila povodňová vlna. V zahradě zahynula asi stovka ptáků a celkem osm savců; tisíc zvířat se podařilo zachránit. Svět sledoval osud čtyř lachtanů, kteří ze zoo uplavali. Tři samičky se podařilo odchytit před soutokem Vltavy s Labem, samec Gaston však přeplaval státní hranici a mezinárodní tým záchrannářů jej dostihl až u německých Drážďan. Vyčerpaný Gaston při převozu zpět, kousek před českými hranicemi zemřel. *Podle Carolyny*

Charita pomáhá postiženým:

Česká katolická charita shromáždila již téměř 32 milionů korun. Na pomoc obětem povodní, se sešlo množství finančních darů od jednotlivců, firem, farností či obcí z České republiky i ze zahraničí, zejména z Německa.

Předseda České biskupské konference, olomoucký arcibiskup Jan Graubner, ustanovil komisi k nakládání s charitním "povodňovým" kontem.

Prostřednictvím německé Charity dostala česká Charita od německé spolkové vlády 200 tisíc euro, po 50 tisících dolarů darovaly španělská Charita a americká CRS (Catholic Relief Service), přispěly i Charity z Tchaj-wanu, Gruzie a italského Bolzana. Polská, slovenská a chorvatská Charita pořádají celonárodní sbírky na pomoc postiženým v ČR.

Charita Olomouc vybrala více než 800 tisíc Kč, charita Znojmo 458 tisíc Kč.

Papež Jan Pavel II. zaslal finanční dar ve výši 30 tisíc euro.

Jeden milion korun darovali Charitě křesťanští demokraté (KDU-ČSL).

Česká spořitelna, a.s., věnovala Charitě jeden milion korun. *Podle ČBK*

Jak prožívala povodeň jedna naše čtenářka...

Rodina hajného Luboše Brabce z Vyššího Brodu - Dolních Jilovic s pěti dětmi dostala po příbuzných malý domek v Českých Budějovicích, který si za velkých obětí opravili a začali se tam stěhovat. Jak vše dopadlo vypráví dopis paní Marie Brabcové...

Začali jsme se stěhovat do našeho nového domova. Stačili jsme tam přestěhovat polovinu bytu - to nejlepší. Nejdříve jsem balila to nejlepší, ať se to týká nábytku, knih, obrazů či dalších věcí, protože jsem si říkala, že když se nám to do toho malého domku nevejde, tak to tady prostě necháme, nebo to rozdáme, což jsem postupně začala dělat. Když přišel týden, kdy jsme to měli dotáhnout do konce, začalo pršet a přelo a přelo... jako před potopou.

Přišla velká voda a budějovický domek nám vytopila. Bylo tam uvnitř půl metru vody. Utopily se krabice s knihami - skoro všechny mé knížky, ty nejlepší a nejdražší, poloviny zimního dětského oblečení, krabice s obrazy, vlna na pletení - nábytek byl totiž půl metru ve vodě... Tak mi to manžel přivezl v sobotu večer domů a já zachraňovala, co se dalo - prala jsem oblečení, vlnu, rozebírala obrazy, sušila... knihy jsou ale totálně zničené. Ono by bylo něco jiného, kdyby byly namočené v čisté vodě, ale ony byly prakticky v blátě, byly oslzlé a smrděly - bylo to žalostné se na to dívat.

Manžel pak vzal dcery Magdalenu a Veroniku s sebou do Budějovic, aby mu tam pomohly dům uklidit. Holky když to viděly, volaly mi, že je to strašné (a přitom děti většinou tyhle věci až tak neberou...). Dva dny to uklízely a pak se vrátily domů. Jen co jsme zlikvidovali tu spoušť, začalo pršet znovu a přelo a přelo - a přišla druhá „potopa“ a byla ještě horší než ta první - v budějovickém domku bylo metr deset vody - špinavé, bahnité, smradlavé - co nezníčila první povodeň, zničila druhá - nábytek se dodělal - rozklížil, rozpadl, utopily se koberce, nový sporák, lednička, sekačka, válečky; parkety v obýváku se musely vytrhat, linolea na podlaze sundat - hotová zkáza. A to jsme na tom ještě krásně oproti lidem v Polabí nebo na dolním toku Vltavy. My jsme přišli jen o polovinu majetku, někteří lidé přišli o všechno, i o střechu nad hlavou.

Strašně mě mrzí zejména ta ztráta knih, ale přece si říkám - hlavně, že se tam neutopila naše víra. Než jsme ty knížky stačili rozložit a aspoň zjistit, co se zničilo, celé zplesnivěly. Přítelkyně Eva mi přijela pomoci udělat jejich soupis, potom je Luboš zlikvidoval. Pro mě to ovšem nebyla likvidace knih, pro mě to byl jejich pohřeb, a když na to myslím, chce se mi hrozně brečet. Ale říkám si „Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal...“ neznám jeho záměry. Věřím, že mě miluje a asi měl k tomu důvod. Nechám to na něm. Důvěřuji mu.

Ale teď se nemáme kam přestěhovat. Zůstaneme prozatím tady na hájence, přestože nám „napařili“ měsíčně holý nájem skoro tři tisíce korun. Já jsem bez práce, naděje na nové zaměstnání v Budějovicích je pryč. Co bude dál? Kdo ví! Já věřím, že to má Bůh ve svých rukou! A Panna Maria! Když přišla ta druhá povodeň a hrozilo protržení Lipenské přehrady a zaplavení celého údolí, kde je i naše hájenka, spoléhala jsem na ni, že nás ochrání.

Děti si sbalily do baťůžků to nejnutnější a šly spát oblečené. V chodbě měly v řadě nachystané holínky a pláštěnky. Luboš byl v Budějovicích, byla jsem s nimi sama doma. I já jsem si sbalila to nejnutnější; peníze, co jsem tu měla a všechny rodné listy, oddací list... Každou chvíli vypnuli elektriku... Lehla jsem si dole v obýváku, abych slyšela telefon, Verunka si sedla vedle do křesla, celou noc sledovala zprávy v televizi a vůbec nešla spát. Byla jsem ráda, když se rozednilo. Venku lilo a lilo. Bylo to hrozné. Do sklepa nám začala prosakovat voda, do večera jí tam bylo metr dvacet,

**Snažně prosíme všechny naše krajany
o pomoc lidem postiženým povodněmi
v České republice**

Česká katolická misie v Chicagu vyhlašuje

SBÍRKU NA POVODNĚ

Své dary zasílejte na adresu:

**Czech mission
P.O. Box 508 576
Cicero, IL 60804**

**Všechny dary Vám potvrdíme pro odpočet daní.
Peníze budou osobně předány v České republice.**

**Informace podá Fr. Dušan Hladík
Tel. 708 – 656 7472 nebo 708 – 533 1050**

měla jsem strach, kam až to bude stoupat, ale pak jsem si řekla, že až to dosáhne k okénku, začne to vytékat ven...

Další den jsem chtěla jet ráno půl devátým vlakem do Vyššího Brodu pro chleba. Byla jsem zrovna na odchodu, když volal Luboš; spěchala jsem a on mě tím zdržel - a to bylo dobře. Zřejmě to bylo řízení Boží. Protože kdybych byla šla, jak jsem chtěla, byla by mne na cestě smetla mohutná vlna špinavé vody z protrženého lomského rybníka, který je od nás asi kilometr. Protrhl se zřejmě v tu chvíli, kdy jsem telefonovala. Už když jsem šla po silnici z kopce, říkala jsem si: „To je divný hukot.“ Na louce u Račáků jsem zahlédla spoustu vody... když jsem šla kolem mlýna, viděla jsem rozvodněný potok, potopenou loučku, z vody koukala špička stanu... a pořád ten hukot. Prošla jsem kolem lesa a pak jsem to spatřila - z kopce se valila mohutná hučící řeka - široký pás vody, takových padesát metrů. Silnice vůbec nebyla vidět, mezi ní a trati jedno velké jezero. Koukala jsem na to jako blázen a připadalo mi to jako apokalypsa. Chvilí jsem tam stála jako začarovaná, pak jsem se honem vrátila domů, vzbudila jsem velké holky, popadla jsem fotoaparát a běžely jsme to vyfotit. Ale za těch dvacet minut už toho byla jen polovina, většina vody z rybníka už byla odtěčená.

Do Vyššího Brodu jsme šly až další den s Verunkou pěšky, protože nejedly vlaky ani autobus. Vltava byla rozvodněná, ale jinak všechno v pohodě, jen hamerský potok zničil klášterní zahradu, rybník pod klášterem přetekl a poničil silnici. Chvilí to bylo pod klášterem uzavřené, ale jakmile voda odtékla, hned to zprůjezdnil. Bratři z kláštera tam pomáhali opravovat hráz.

Zatím musíme zůstat tady na hájence. Lubošův bratr Jirka slíbil, že nám připlatí na nájem a že nám koupí uhlí na zimu. Děti začnou školní rok tady ve Vyšším Brodě. Luboš bude pracovat v Budějovicích a bude se snažit dát dohromady dům, ale co pak dál s ním? Bojíme se další povodně. Říká se, že má přijít čtyřicet deštivých let, tyhle přivalové deště mají být každý rok. A budování ochranných hrází bude trvat řadu let, celá republika je velmi poničená a peníze nejsou. Tak uvidíme. Jak Bůh dá! Nám zatím pomáhají dobří lidé, jsme za všechno velmi vděční...

Zvony našich chámů

Pokračování ze str. 3

S některými zvony bývají spojeny i zajímavé příběhy. Tak například v mé rodné farnosti, ve městě Zábřeze, je ze zapísáno o největším zvonu toto: „Zvonař, který měl přelévát zvon, měl připravenou roztavenou zvonovinu ve své dílně. Navštívila ho jeho dívka, se kterou měl děťátko. Prosila mistra zvonaře, aby si ji vzal za manželku, aby děťátko mělo otce. Mistr zvonař opatrně vytlačoval maminku s dítětem z náručí ze své zvonárny. Když maminka s dítětem poznala, že mistr zvonař o ni nemá zájem, ani o dítě, tak vzala dítě a vhodila ho do roztavené zvonoviny. Dítě zahynulo. Samozřejmě, že oba byli potrestáni. Lidé pak o tomto největším zvonu říkávají: „Když tento zvon zvoní, tak jeho hlas je jakoby hlasem plačícího dítěte.“ To je vzpomínka pamětní knihy na největší zvon mé rodné farnosti.

Největší zvon v dějinách ulili ruští zvonaři v letech 1733-1735. Tento zvon se nazývá Car - kolokol (zvon - král) a váží přes 200 metrických centů. Ovšem, když byl tento zvon zavěšován, spadl a při tom byl značně poškozen, praskl a odlomil se z něho velký kus. Dnes ho mohou obdivovat návštěvníci moskevského Kremlu, kde je umístěn na granitovém podstavci.

Jak je to krásné, jak vyznává básník Vrchlický: „Když hlas zvonů táhne nad závějí a kde v dálce zaniká.“

Často lidé, kteří v dobách totalitního režimu od nás museli kvůli osobní bezpečnosti utéci, vzpomínali na domov, vzpomínali na hlas zvonů svého farního kostela, vzpomínali na svůj rodný kraj. Připomínám si mého strýce. Na svatého Štěpána roku 1949 musel opustit svou rodnou zem, musel odejít ze svého rodného kraje. Tehdy řekl svým známým: „Jedu s manželkou na hory.“ O pár ulic dál odložili lyže a utíkali, jak lidově říkáme „za kopečky“ do ciziny. Již druhého dne po útěku byla policie pro mého strýce, neboť byl označen za kapitalistického ekonoma. Amerika ho s láskou přijala do svého společenství, zde žil a pracoval až do svých 75 roků, ale stále vzpomínal na svůj domov, na svou milou vlast a každá vzpomínka od kohokoliv byla pro něho hlasem domova a za každý sebekratší lístek ze staré vlasti upřímně děkoval.

Jistě vy, drazí přátelé, pokud jste žili ve staré vlasti ještě za druhé světové války, tak jistě vzpomínáte, jak v době války byly našim kostelům odebrány zvony a používány k válečným účelům. Věže našich kostelů tehdy téměř oněměly. Mnohde zůstal jen nejmenší zvon nebo jen umíráček. Ale v neděli v poledne se ozvaly z Prahy, z rozhlasu, zvony chrámu svatého Víta a potom zazněla naše hymna. A když dozněly tyto dva hlaholy, ozvalo se: „To je hlas domova.“

Hlas, který zpívá o lásce k této zemi, a hlas zvonů, který nás nese k výšinám. Jak krásný je hlahol zvonů večer, když utichá den a do toho zazní klekání.

Kéž zvony celého světa hlásají všem lidem pokoj a mír. Kéž všechny povzbuzují k víře v Boha a k lásce a svornosti mezi sebou. Kéž všem hlas zvonu přináší radost a bezpečí domova.

Doc.ThDr. František Janhuba

Nejstarší občanka

Nejstarší občankou Mohelnice je paní Helena Navrátilová, která letos v srpnu oslavila své úctyhodné 99. narozeniny. Narodila se roku 1903 v Dlouhé Loučce u Uničova, pochází z osmi dětí a od útlého mládí musela pomáhat doma, v hospodářství a na poli. Vdávala se ve dvaadvaceti letech a vychovala také osm dětí.

Obdivuhodná je u ní její psychická a fyzická pohoda, která

je zřejmá, přestože se s ní život, jak se říká, nemazlil. Nejhorší chvíle prožila, když jí zemřel manžel a po tragické smrti své dcery. Avšak ani tyto dvě velké rány ji nezdolaly. Starala se dál o své děti, aby je dobře vychovala a připravila do života. Ty jí nyní její lásku vracejí, neustále se k ní hlásí a pravidelně ji navštěvují. A jak říká její dcera Helena, která se s ní setkává každodenně, maminka je ráda, že si s námi může pravidelně popovídat.

Co dělá tuto ženu tak moudrou a doslova pohodovou? Jak sama říká, děkuje každý večer Pánu Bohu za každý prožitý den. Má radost ze svých dobře vychovaných dětí, které jsou s ní v neustálém kontaktu. A jestli prý si někdo myslí, že spousta peněz činí člověka šťastným, tak to není pravda. Hodnoty jsou podle ní jiné! Lidé by se měli mít rádi, nečinit ničeho zlého jeden druhému, dobro oplácet dobrem, být tolerantní a mít krásný vztah k přírodě. Paní Helena Navrátilová je šťastná a spokojená a zdraví jí stále slouží. Po celý život nevyhledávala lékaře a ještě donedávna neužívala žádné léky. Je ráda, že si může dopřát k jídlu všechno, nač má chuť a to je hlavně koprová, rajská a svičková omáčka, jogurty a kuře. Každý den zahajuje procvičením těla a natřením nohou Alpou. A to je prý ten docela prostý recept na dlouhověkost.

Vlasta Hanáková - Mohelnický Zpravodaj

* Paní Helena Navrátilová je maminka našeho dlouholetého čtenáře a stálého dopisovatele Hlasů národa pana Jaromíra Navrátila z Pitt Meadows z Kanady

OBJEDNEJTE SI POLITICKÝ ČTRNÁCTIDENÍK

HLASATEL

**Nejstarší český píšíci noviny publikované
v Americe, mající své čtenáře po celých USA
i jinde. Servis nezávislých komentářů,
zpravodajství a informací z ČR
a z krajanského života.**

**Pište si o ukázkové číslo zdarma na adresu:
HLASATEL, 2470 Brunswick Circle, Unit B1
Woodridge, Illinois 60517**

Stará Matka Boží v Žarošicích

Pokračování ze str. 2

Rakouska. A tak roku 1700 bylo u žarošické Matky Boží 28 tisíc svatých přijímání a odslouženo 700 mší svatých. Když roku 1773 provedla olomoucká konsistoř soupis poutí na území tehdejšího olomouckého biskupství, jež tehdy zaujímalo celou Moravu, tak bylo zjištěno, že do Žarošic přicházelo ročně 46 procesí ze 13 různých děkanátů. Příliv poutníků vyžadoval zvětšení poutního areálu, na čemž se pilně pracovalo. Na rytině z r. 1760 je vidět imposantní mariánský kostel a rezidenci s pěti věžičkami a vysokou dominující věží.

Tuto všechnu duchovní i hmotnou nádhru jako blesk z jasného nebe zničila rázem apokalyptická zpráva o zázraku poutí a nařízení zboření poutních chrámů. Slavné poutní místo spolu s cisterciáckou komunitou bylo zrušeno výnosem císaře Josefa II. v r. 1782. Socha Panny Marie žarošické byla přenesena do farního kostela sv. Anny 11. září 1785 večer a tím byla zachována kontinuita poutí. Naštěstí osvícenský (zednářský) Josef II., posměšně zvaný „kostelník“ pro své kruté zasahování do církevních věcí zemřel 1790 po deseti letech své vlády. Po jeho smrti se poutní duch Žarošic obnovil, a tak již v letech 1800-1801 byl vystavěn nynější mariánský kostel, na jehož oltáři dnes trůní socha Staré Matky Boží. V době poslední, kdy opět kostel i prostor kolem něj nestačil přílivu poutníků, byl v roce 1967 vybu-

dován nový prostor za kostelem a postaven kamenný oltář pod širým nebem, kde se slouží mše svaté o velkých poutích.

Je přirozené, že Matka Boží žarošická vyslýchá prosby poutníků. Z mnohých vyslyšení uvádíme jen některé, očitými svědky potvrzené: uzdravení z těžké padoucnice osmileté dcerušky Martina Sladkého z Kyjova, uzdravení Antonína z Vlkoshe u Kyjova ze slepoty, uzdravení vdovy Březáčky ze slovenského Šaštína z padoucnice a nebo jeden z posledních zázraků - uzdravení řeholní sestry Ignácie Koubové, provinciální představené chudých sester, ochrnuté na obě nohy, jak to dosvědčuje kněz Antonín Straškrába dne 22. října 1966.

První díl „Dějiny Národu českého“ od Františka Palackého a životopis sv. Ambrože nám dosvědčují, že v žarošické markomanské královně Frigil máme počátek nejstarší mariánské účty nejen na Moravě, ale pravděpodobně v celé Evropě na sever od Alp. Hlavní pouť ke staré Matce Boží žarošické se koná na „Zlatou sobotu“, jež je nejbližší svátku Narození Panny Marie (8. září). Dodnes se zde dodržují starobylé poutní ceremoniály spolu s původními poutními písněmi umocněnými krásou lidových krojů. Pouť vrcholí večerním průvodem s mariánskými sochami jednotlivých procesí, který se koná přes celou obec. Tato vzácná tradice byla uchována za cenu nemalých obětí i po celou dobu totality ve staré vlasti. I když bývaly policií obsazeny všechny přístupové cesty do Žarošic, přijížděly desetitisíce poutníků z Moravy, z Čech a také ze Slovenska.

Mládež putovala desítky kilometrů pěšky. Nepřehlédlné zástupy kajicníků stály v řadách u zpočátku v kostele i venku. Kněží z okolí sloužili mše svaté v sobotu, dále po celou noc a pak v neděli. Družičky přinášely Panně Marii věnečky při tzv. pokloně s nádhernými zpěvy a modlitbami, po hlavní mši svaté průvod se sochami četl i v době komunismu někdy přes

Zlatá sobota v Žarošicích - průvod s mariánskými sochami jednotlivých procesí, které nosí mládež v národních krojích.

třicet procesí, kdy krojovaná mládež - chlapci a děvčata nesli sochu Panny Marie ze své vlastní obce a ve svitu svíček za doprovodu dechové hudby se zpívaly úchvatné barokní poutní písně k povznesení ducha a upevnění víry v Boha. Dnes ve svobodě se to vše děje ještě radostněji a Žarošice jsou stále místem setkání poutníků bratrských národů českého a slovenského.

Vrcholné cti se dostalo poutnímu místu v Žarošicích, když Svatý otec Jan Pavel II. při své apoštolské cestě do naší vlasti posvětil na svatém Kopečku u Olomouce v neděli 21. května 1995 korunku pro Starou Matku Boží žarošickou a osobně milostnou sochu, která tam byla převezena, korunoval. V korunce, kterou má na hlavě Ježíšek jsou zasaženy kameny z míst spojených s životem Spasitele, jako je Betlém, Nazaret, Jeruzalém a další, v korunce, kterou má na hlavě Panna Maria jsou kameny z nejvýznamnějších mariánských poutních míst - Hostýn, Lurdy, Fatima aj. Milostná socha Staré Matky Boží v Žarošicích unikla zkáze staletí, aby zůstala s námi, dětmi nového věku. Panna Maria zve na pouť i nás a slibuje nám pomoc, jak to pěkně vyjadřuje jedna z památných písní: „Ó, přelíbezná Kytíčko, Krista Pána Rodičko, kdo do Žarošic putuje, potěší své srdéčko.“

Karel J. Chrobák

Žarošický poutní kostel s rezidencí z roku 1760. Vše bylo zbořeno v roce 1797.

Ústředna moravských spolků
Vás srdečně zve na velkou národopisnou slavnost

63. MORAVSKÝ DEN,

který se koná v neděli 22.září 2002

v sále Union Hall, 6200 Joliet Road a La Grange Road v Countryside, IL.

V 10.30 hod. dop. SLAVNÁ MŠE SVATÁ

Pontifikální mši svatou v češtině s národními zpěvy a českým kázáním
 bude sloužit náš biskup pro krajany v exilu

Mons. ThDr. Petr Esterka

spolu se zdejšími kněžími Fr. Dušanem Hladíkem a Fr. Odilem Crkvou, OSB

Ve 2.00 hod. odp. FOLKLORNÍ PROGRAM

V bohatém programu uvidíte taneční a pěvecké skupiny v lidových krojích od dětí až po dospělé.
 Letos vystoupí: domácí taneční skupiny UMS Besídka, Šohajka, Mladost, Omladina a Moravské kolo,
 taneční skupina MCS, slovenský folklorní soubor „Veselica“ i pěvecký kroužek UMS.

Po programu bude následovat veselice při dechové hudbě moravské kapely

„Lanžhotčanky“

Dále bude otevřena kuchyně s tradičním moravským jídlem a pečivem ke kávě,
 je připravena také tombola a stánek s upomínkovými předměty.

V předvečer, 21.září 2002 bude TANEČNÍ ZÁBAVA

Ve stejném sále Union Hall, 6200 Joliet Rd., Countryside, IL.

Začátek v 8.00 hod.večer

K tanci bude hrát kapela

„Lanžhotčanka“ z Moravy

Připraveno je též chutné občerstvení a nápoje.

Vstupné v sobotu i v neděli \$15.00

Informace: (708) 562 - 2307

Těšíme se na Vaši hojnou účast!

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

Robert Vlach

Právní služby

1. dopravní přestupky včetně
2. jízdy v opilosti
3. suspenze a revokace řidičského průkazu
4. bankroty
5. kup a prodej nemovitostí
6. rodinné záležitosti, pozůstalosti
7. emigrační záležitosti
8. trestní právo

Mluvíme česky

6904 W. Cermak Road
Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 795 - 4400

Prodejna českého křišťálu a porcelánu

Vám nabízí

tradiční český broušený křišťál
růžový porcelán
karlovarský porcelán
sklo s dekorem „vysoký smalt“
exkluzivní sklo v limitovaných sériích
doplňkové zboží a miniatury

CRYSTAL STARS INC. Český křišťál a porcelán

131 S. Northwest Hwy
Park Ridge
(Northwest Suburb of Chicago)
IL, 60068

Tel: (847) 696 - 0035

Můžete nás navštívit na naší webové adrese:
www.czechcrystalonline.com

„KARLIN WEDNESDAY DANCES“

admission only \$ 2 at the door

“2002”

“Czech food” from 5.30 - 7.30 PM
call for reservations: 216 - 661 - 4726
Dancing from 7.30 - 10.30 PM

**Karlin Hall and Club 5304 Fleet Ave,
Cleveland, OH**

For details call: 216 - 883 - 4760

September

4: **“LABOR DAY JAM!”**

HOST: F. MORAVCIK

11: HOMESTEADERS

18: BOB SABATKA

25: “ST. WENCESLAUS DAY”

HRONEK CZECH BAND

October

2: MAGIC BUTTONS

9: JOE HANSLIK

16: FRANK SPETICH

23: BEN LANDFELD

30:

Úmrtní oznámení

S bolestí v srdci oznamujeme všem přátelům a známým, že 20.srpna 2002 odešel na věčnost náš milovaný manžel, tatínek a dědeček, pan

Vlastislav J. Chalupa

Narodil se 4.listopadu 1919 v Opavě. Vystudoval obchodní akademii a Masarykovu universitu v Brně. Do USA přišel za svobodou v roce 1952. Byl ředitelem Continental Bank a později American Bank. Jako odborník v ekonomice se účastnil mnoha sympozií a často publikoval. Byl dlouholetým členem

Zahraničního ústavu v Exilu a později i Československé Národní Rady v Americe. Byl neúnavný a vytrvalý pracovník, vlastenec a bojovník za svobodu a demokracii ve staré vlasti.

Rozloučili jsme se s ním 24.srpna 2002 ve farnosti sv. Terezie v Palatine a 26.srpna byl jeho popel uložen na Českém národním hřbitově v Chicagu.

Děkujeme všem, kdo na něj spolu s námi vzpomenu v modlitbě.

Marie Chalupová, manželka

Vlastislav John, syn

Rudolf Pavel, syn s manželkou Lorrie

a vnoučata Matthew a Anne

**Karel Václav, syn s manželkou Wendy a vnuk Benjamin
Zdislav Chalupa, bratr s rodinou na Moravě**

Vroucí vzpomínka

3.září 2002 uplynuly dva roky, kdy se náhle zastavilo srdce v letadle ČSA mému drahému manželovi

Prof.MUDr.RNDR Janu J. Oppltovi

Letěli jsme z Clevelandu do Prahy.

Je pohřben na Olšanském hřbitově v Praze.

Mše svatá za něj byla sloužena v pondělí 2.září 2002 v Praze 4 v chrámu svatého Jakuba.

Upřímně děkuji všem, kdo si na něj vzpomenu v modlitbě.

S bolestí a láskou vzpomíná
Mimi Oppltová, manželka

Vděčná vzpomínka

30.září 2002 uplynou dva roky od chvíle, kdy byl Pánem života a smrti povolán na věčnost náš milovaný manžel, tatínek, bratr, strýc a přítel, pan

Julius Maňkoš

Narodil se 12.srpna 1933 v Kapušanech u Prešova na Slovensku a pocházel z pěti dětí. Hluboce věřící rodiče mu vštípili do srdce víru v Boha a lásku k lidem, které jej provázely po celý život. Po okupaci Československa Sovětskou armádou v roce 1968 odešel se svou rodinou za svobodou do USA. Zde prošel mnoha zaměstnáními a jako starostlivý otec se pečlivě staral o svou manželku a tři syny. Mimo to byl aktivní v mnoha krajan-ských organizacích. Celý život byl poznamenán hlubokou vírou v Boha a vroucí láskou k Panně Marii. V naší krajan-ské komunitě v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru po dlouhá léta konal službu lektora a kostelníka. Jeho tělo nyní odpočívá v milované rodné zemi na Slovensku v Prešově.

Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována v sobotu 28.září v 6.15 večer v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru

Děkujeme všem, kdo si na našeho milovaného manžela, tatínka a bratra spolu s námi vzpomenu v modlitbě

Mária Maňkošová, manželka

Ján, Juraj a Nik, synové

Františka Zacharová a Mária Wachutová, sestry

Ladislav Maňkoš, bratr

Bolestná vzpomínka

Nyní trvají víra, naděje a láska, tyto tři; ale největší z nich je láska.

(1 Kor 13, 13)

Před dvěma lety 8.září 2000 ve věku 78 let byl po dlouhé těžké nemoci povolán na věčnost náš milovaný manžel, starostlivý tatínek a dědeček, pan

Ing. Jan Vacek

Narodil se v Chicagu v České Kalifornii 17.listopadu 1921. Byl hrdý na svůj český původ, dobře a rád mluvil česky. V r. 1943 se oženil s Adelou Sládkovou, s níž prožil 57 let šťastného manželství. Pracoval jako návrhový inženýr u firem, které stavěly budovy, mosty apod. po celé Americe. 50 let bydlel v Berwynu, kde se svou manželkou Adelou vychoval syna a dceru. V r. 1985 prožil bolestnou ztrátu drahého syna Prof. Dr. Johna Vacka, který předčasně odešel na věčnost. Vážil si velice vzdělání, měl rád literaturu a byl dobrým znalcem hudby. Radoval se z vysokého vzdělání svých dětí a vnoučat. Jeho tělo je uloženo v mauzoleu hřbitova Woodlawn.

Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována 7.září 2001 v 6.15 večer v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru.

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenu v modlitbě.

Ať odpočívá v pokoji a světlo věčné ať mu svítí.

Adela Vacková, manželka

**Dr. Margaret Trybus, dcera s manželem Dr. Dennis
Gretchen, Fritz a John, vnoučata**

*Česká katolická misie v Chicagu
Vás srdečně zve na tradiční*

Pout' na Holy Hill

na Svatý Kopeček ve Wisconsinu
v neděli 6. října 2001

odjezd autobusu z Cermak Plaza od McDonald
v 8.00 hod. ráno

v 11.00 hod. dopoledne křížová cesta
potom možnost svatě zpovědi
oběd individuálně v místní kafeterii

ve 2.00 hod. odpoledne
česká mše svatá v hlavním kostele
a po ní pobožnost v kapli Panny Marie

Cena autobusového zájezdu 25.00 \$

Bližší informace a přihlášky:

Blanka Příkazská - Telefon (708) 484 5950
Božena Tomečková - Telefon (708) 354 3618

L & J LOUNGE

pod novým vedením

Otevřeno 7 dní v týdnu

Pondělí - čtvrtek:

od 1:00 PM do 1:00 AM

Pátek: od 1:00 PM do 3:00 AM

Sobota: od 1:00 PM do 3:00 AM

Neděle: od 1:00 PM do 1:00 AM

**ČESKÉ JÍDLO
ČESKÁ MUZIKA**

Telefon: (708) 788 - 9570
6513 W Cermak Rd.
Berwyn, IL 60402

LOV COST PHONE RATES PROVIDED BY A TOP TOUR CARRIER

COUNTRY	CITY	CALL A CELLPHONE
Austria.....8 c		34 c
Bulgaria.....22 c	Sofia14 c	
Croatia.....23 c		42 c
Czech Rep..14 c	Prague.....9 c	32 c
Hungary.....16 c	Budapest 14 c	35 c
Israel.....9 c		25 c
Poland.....13 c	Warsaw.....9 c	33 c
Romania.....23 c	Bucharest 15 c	30 c
Russia.....17 c	Mosc./S.Pet 9 c	21 c
Slovakia.....18 c		24 c
Slovenia.....18 c		32 c
Ukraine.....20 c	Kiev.....13 c	25 c
Yugoslavia 27 c		

USA - CANADA - EUROPE ... 6 c to the following:

USA (state - to state)...CANADA...UK (England)...FRANCE
GERMANY...ITALY...NETHERLANDS...SPAIN

Direct dial ... Full customer service
No minimums ... No monthly fees ... 6 second increments

For information, or to order this service,

Call 1-800-361-7870

International Business Callers

Call us if you would like to be a sales agent

Your source for
Czech books and Czech music

czech-books.com

Call for catalog

Toll-Free **1-877-287-1015**

or e-mail us : **mail@czech-books.com**

Hledáte babysitter pro své děťátko?

Come & Go, full time nebo part time?

Zkontaktujte se se mnou.

Je mi 21 let a děti mám moc ráda.

Alena

Home Ph. 773 - 427 6519

Cell Ph. 773 - 805 6519

**Slovak woman can clean, cook, or take
care of someone who is in the need.**

Please Call or Leave a Message

(630) 910 - 9545

Anna

Malé ohlédnutí se zpět

Kardinál Vlk a socha Panny Marie v exilu

Letos v září tomu bude 10 let, kdy bylo rozhodnuto o převozu sochy Panny Marie v exilu do tehdejšího Československa a do Prahy, podle přání těch ještě žijících podporovatelů idee vzniklé v roce 1949 v německém uprchlickém táboře v Ludwigsburgu: zbudovat novou mariánskou sochu jako smírnou akci za stržený Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze v roce 1918. Po desítky let stála tato socha v benediktinském klášteře v Lisle u Chicaga. Snahy o převoz sochy projevovaly hned po pádu komunistického režimu v Československu v roce 1989 se nesetkávaly s valným úspěchem. Naopak, nastaly patálie v důsledku nepochopení celé akce některými věřícími i kněžími v exilu a církevními představiteli ve vlasti.

V roce 1992 přijel na návštěvu do Ameriky a Kanady ndp. pražský arcibiskup - pozdější kardinál - Miloslav Vlk. Během své zastávky v Chicagu měl též pobožnost u sochy Panny Marie v exilu v Lisle, kdy též pozorně vyslechl nějakou tu lamentaci nad tím, proč církev ve vlasti nechce sochu přijmout jako dar katolického exilu. Všeobecně a také správně se očekávalo, že Otec arcibiskup se k problému - co se sochou nyní nebo později - nějak vyjádří. Při promluvě u sochy nepadlo ani slovo, při kázání v neděli také nic, při proslovu na Dni českých katolíků zase žádná zmínka. Teprve na poslední schůzce s arcibiskupem Vlkem na Velehradě z čista jasna a jakoby nic tento nejvyšší představitel katolické církve v tehdejší Československu sdělil přítomným, že k převozu

sochy do Prahy by mělo dojít až na podzim příštího roku (2003) vzhledem k různým jiným aktivitám, jež má církev připraveny na jaro, a zároveň oznámil, že český episkopát oficiálně požádá benediktinské opatství v Lisle o vydání sochy, jak si to přál ndp. opat Hugh Anderson, OSB. Díky tedy nynějšímu kardinálovi Vlkovi se mohou ti věřící exultanté, kteří se podepsali pod tuto akci, těšit ze splnění svého závazku.

J. E. Miloslav kardinál Vlk oslavil letos v květnu své 70té narozeniny děkovnou bohoslužbou ve svatovítské katedrále. Otec biskup Škarvada ve svém kázání vyzdvihl mimo jiné kardinálovu roli, kterou sehrál v posledních letech nejen ve vlasti, ale též ve světě. Kardinálova reakce: „Otec Škarvada se opomněl zmínit o chybách a omylech, jimž jsem se v životě nevyhnul.“ Katolický týdeník č.20 (19.května 2002) přinesl velice hezký rozhovor s jubilantem. Vyjímáme:

A které období považujete za nejtěžší?

„Asi posledních deset let. Musím povědět, že není někdy jednoduché se rychle a správně rozhodnout. V době komunismu se režimu podařilo rozbít církev jako společenství, oddělit kněze od laiků, kteří se postupně stávali pasivní částí církve. Mnozí si za čtyřicet let na tuto pasivní roli postupně zvykli. Po pádu komunismu si mnozí mysleli, že církev, renomovaná bojovnice za svobodu, šlehne kouzelným proutkem a všechno se změní. Obnovit různé struktury v církvi (pastorační, kněžskou radu, farní rady apod.), to není ještě tak složité. Ale to není jediná věc. Je třeba změnit myšlení, mentalitu, srdce člověka. A to se nedá nadirigovat dekretem, změnit nějakou transformací. Žijeme v přechodné době, musíme léčit to těžké období komunismu a být trpěliví. Právě trpělivosti jsem se v těch posledních deseti letech nejvíce učil. Dalo mi to práci, protože mám rád, když věci jdou rychle kupředu. Jenomže všechno má svůj čas. To je, jako kdybyste na záhonku popotahovali rostlinky, aby rychleji rostly.“

Dále o jeho životě vyšla knížka: „Ko-

ho má za zády?“ od autorky Blanky Pirnosové, zachycující 40 jeho dramatických let. V knížce je zmínka, jak si pan kardinál naplňoval své dětské sny při návštěvě Ameriky v Disneylandu:

„Měli jsme také pár chvil volna a když nám vyšel takový půlden v Los Angeles, pan arcibiskup navrhl, že půjdeme do Disneylandu. Z jeho dětské touhy být letcem mu zřejmě zůstala záliba ve všelijakých centrifugách, horských drahách a podobných atrakcích - líbí se mu výšky a šílená rychlost. Já takové věci nemusím mít, předtím jsem v životě nebyl ani na řetízkovém kolotoči, ale z přátelství k němu jsem kývl, aby tam nemusel jít sám. Doprovázel nás tehdy ještě nynější biskup Petr Esterka a ani on, myslím, nebyl fanda takových atrakcí. My dva jsme se vždycky odněkud sotva vypořádali a už jsme slyšeli: Ještě zkusíme támhleto... Byly tam porůznu varovné cedulky, že to či ono není vhodné pro lidi se slabší psychikou, nemocným srdcem a těhotné ženy. Když jsme ho na ně upozornili - měli jsme samozřejmě na mysli infarkt, který před časem prodělal - vždycky nám odpověděl: Já nejsem těhotná žena.“ (vyprávěl jeho sekretář Dp. Daniel Herman)

Pan kardinál Vlk - člověk s jiskřícíma očima, s citem chápat stanoviska druhých, přímý chlap z nutnosti se obrňující trpělivostí, normální člověk, předseda Rady evropských biskupských konferencí (ČCEE), dotlačený na tuto funkci Vatikánem, hlavní představitel katolické církve v České republice, který musí dělat rozhodnutí „padni, komu padni,“ prostě řečeno - nemá to lehké. Koho má za zády? Podle jeho vlastních slov: „Najednou jsem cítil, že Bůh je jistota, že za mnou stojí, že je Bohem blízkým.“

Otci kardinálovi Vlkovi dodatečně přejeme k narozeninám hojnost Božího požehnání a darů Ducha svatého, pevné zdraví, radost z přírody i z kolotočů. A rovněž znovu děkujeme za to rozhodnutí o převozu Panny Marie v exilu do vlasti, kde dneska trůní nad Prahou. Ad multos annos!

-ev-

Proč krajní levice vyhrává volby v České republice?

Rozbor politické situace ve staré vlasti.

Od listopadu 1989 jsme slyšeli 12 let podobné otázky nebo slova:

1.0 Jak můžete volit, neznáte-li v zahraničí naše domácí poměry?

2.0 Utečenci. Zrádci.

3.0 Každý má svoji pravdu.

4.0 Dobře pokračujeme v ČR, ale je nutný čas k nápravě problémů.

5.0 Nepotřebujeme žádné rady ze zahraničí, my víme co děláme.

6.0 Proč scházela vítaná politická rovnováha pravice s levicí?

Několik všeobecných otázek pro porozumění situace v ČR: Měly tiskoviny v ČR analýzu těch situací a všech kladů i protikladů? Byly veřejné objektivní rozborů těch myšlenek probírané všemi komunikačními prostředky pro poučení lidu i vedoucích politiků?

Pokusme se odpovědět na hořejší věty:

1.1 Zahraniční občané nemohli znát všechny podrobnosti v ČR. Jak však postupuje každý *uvědomělý občan* ať se nachází kdekoli?

1.2 Při věcném hlasování, kterému nerozumí - se k tomu nevyjádří. V osobním volení zváží jejich návrhy i jednání; a rozhoduje sám.

1.3 Je-li členství ve straně rozhodující pro volbu za cenu ztrát vlastního posudku (pomíjení příležitosti k vykrytalizování svých myšlenek k duchovnímu růstu), jak postupovat při výběru strany?

Určete a napište si své základní zásady. Vyžádejte si stanov y stran(-y) o které(-ou) se zajímáte. Jsou vaše zásady ve stanovách strany a provozuje je v praxi? Následkem různých okolností může strana časem změnit svá rozhodnutí na úkor vašich principů. Buďte na to připraveni.

1.4 Jaké je nejlepší měřítko pokud se týká lidských vztahů?

Hledání pravdy ku prospěchu všech.

Slepě nevolte vůdce - každý má své slabosti. Ať pravda je vaším vůdcem, ta nikdy nezklame, když ji budete věrně sledovat. Pravda však vyžaduje stálé zlepšování. Nejvíce pomáhá dobré svědomí (nějaká morální výše), vytríbený rozum a touha hodnotného zlepšování

svých myšlenek a činů. Postačí i „dobrý selský rozum.“ Jaký je z toho prospěch? Vyrovnanost svého jednání a s druhými, kladný postoj k životním otázkám, vnitřní pokoj a klid, sblížení s lidmi,... Pravda dobře poradí v nesnadných situacích a ukazuje správný směr; přináší obdiv přátel a respekt nepřátel.

2.1 Proč se neužívaly „utečenec“ nebo „zrádce“ pro Komenského a další, kteří utekli po bitvě na Bílé hoře nebo při podobných zvratech? Jsou to sebeponyšující, pohrdlivé, odsuzující výrazy. Byli čs. politici, kteří s důvody a vysvětlením veřejně odsuzovali tyto ponižující názvy?

2.2 Mnozí odcházeli pro nedodržování zákonů. Právní řád se vysvětloval podle libosti. Zákony mají být sledovány bez výjimky. Základní lidská práva svobody, včetně volné volby vzdělání, náboženství, svoboda slova a shromažďování, podnikání, vlastnictví majetku, cesty za hranice ap. mají platit pro všechny stejně.

3.1 Důstojnost člověka se zakládá na pravdě. Heslo 'každý má svou pravdu' je počátkem bezpráví s konečným rozkladem společnosti. Zastánce toho názoru myslí jen na sebe bez ohledu na druhé. Podle toho jak myslí, mluví a jedná, poznáte je. Uvažte vážnější slova druhého, jejich účel i jeho myšlenky. Srovnajte s vaší zkušeností a pravdou, zda-li nehledá jen svůj prospěch.

3.2 Bezesporu každý má své názory. Je nutné pozorovat, přirovnávat, posuzovat a vybírat nejlepší řešení pro všechny. Důraz na pravdě každého člověka svádí k sobeckosti, neústupnosti, nehlédání dalších možností, a nepřístupnost k dalšímu jednání...

3.3 Jak si však počínat, běží-li o podstatnou věc nebo o zásadu? Použijme pomnožného jména pro zásadu, princip a podstatnou věc: je totéž. Zásada je trvanlivá, nemění se ani časem ani okolnostmi - a prospívá všem. Uvědomělý občan za ní stojí ve všech případech.

3.4 Ve věcech méně důležitých, je potřeba zjistit nejdříve, zda tím neutrpí základní práva všech, spočívá-li v tom

pravda,... Prospěch jednoho může být na úkor jiných. Velmi výstižně se k tomu vyjádřil J. F. Kennedy: „Nežádejte co národ může udělat pro vás, ale hleďte co vy můžete udělat pro národ.“

3.5 Pravda se neskryvá, nezakrývá, nehledá úskoků, nesnáší jednostranné výhody. Vítá prozkoumání od kohokoli, dobře smýšlí s každým, vyznačuje se důvěrou, trvá na prospěchu pro všechny, má ráda světlo - přináší uspokojení všem z věcí dobře provedených.

4.1 První republika se čítala mezi nejvyspělejší demokracie své doby; i kritická statistika v letech třicátých ji uváděla jako sedmou nejsilnější hospodářskou mocnost světa. A nyní mluvíme o dobrem pokračování?

4.2 Netrpíme následky dřívější německé okupace a pozdější diktatury jedné strany pod vlivem Sovětského svazu?

Uvedené důvody zde zřejmě jsou. Avšak baltické země byly pod vlivem těch okolností mnohem déle a za daleko horších podmínek. Uprchlíci Lotyšska radostně jezdí domů již řadu let a uplatňují své znalosti a zkušenosti z ciziny pro vybudování a zvelebení jejich těžce zkoušené země. Hospodářsky i průmyslově jsou procentuálně jasně před ČR v jistých důležitých statistikách.

ČR se nemůže k nim ani přirovnat v základní otázce navrácení občanství svým zahraničním uprchlíkům. V Litvě je dřívější politický uprchlík již několik roků prezidentem země. A ruské menšiny jsou ve třech baltických zemích daleko silnější než všechny menšiny v ČR a přece našly rychlejší, lepší a efektivnější uspořádání pro všechny.

5.1 Asi po 42 letech poslední diktatury české země skýtal velmi smutný obraz s porovnáním k jiným demokratickým zemím světa. Radikální změny byly nutné jak v politickém vedení tak v podnikání, hospodářství, průmyslu, stavebnictví, ekologii,... ale zejména v základních právech všech občanů bez rozdílu.

5.2 Naši zahraniční uprchlíci se obohatili v cizině četnými znalostmi a zkuše-

nostmi ve všech oborech a byli odměněni vzácnými poctami a vyznamenáními za zásluhy pro blaho tamějších občanů. Mnozí jen čekali na příležitost k jejich uplatnění a výpomoci v dřívější vlasti, zatím co ČR čekala 12 let (v naději úmrtí většího počtu starších uprchlíků) pro udělení jejich základní rovnoprávnosti.

5.3 Zatím cizinci vykoupili v ČR mnohé banky, spořitelny, průmyslové a obchodní objekty,... a měli zcela volnější ruku v zemi, kde jejich vlastní lidé nebyli vítáni.

5.4 Každý člověk uzavírající se radám druhých je na špatné cestě jak pro svou pýchu a sebe-povýšenost tak i pro možné zlepšování. Nevraživost ke konstruktivním návrhům druhých v kterémkoliv povolání přináší s sebou zmenšování pracovního i tvořivého obzoru. Je-li někdo věhlasným odborníkem ve svém prostředí, ztěžší by dosáhnul plného využití svého nadání bez světové konkurence. Vždyť nejlepší studenti, vědci a umělci nadějně počítají s možností nejlepší školy, střediskem odborných vědeckých výkonů a místem vrcholného uměleckého střediska kdekoli v světě.

6.1 Po Druhé světové válce byla dvě kritická údobí nevyužitých možností v ČR k přiblížení se politické rovnováze, tak důležité pro objektivní řešení všech problémů v demokratickém prostředí:

6.2 Pochopitelně hned přichází na mysl rok 1945. Osudovou tragedií bylo hromadné odsouzení nejsilnější agrární strany pravice pro tzv. kolaboraci za německé okupace. Naneštěstí byli kolaboranti, avšak byli to jedinci nepochybně ve všech stranách.

6.3 Za krutého despotismu se často vykládá všechno za spolupráci s režimem či jeho odpor - i pouhé mlčení. Jedno nejzákladnější lidské právo spočívá ve svobodě nevinného člověka. Odsouzením celé strany v době tzv. svobody padla za obětí zdrcující většina nevinných, kteří ve válečné době nebyli vůbec politicky angažováni.

6.4 O vině strany pro zločinnou činnost by se mohlo mluvit, kdyby řádný sjezd strany v demokratickém prostředí vedený svobodně zvolenými delegáty vydal dobrovolné (a nenucené) ústavou

trestné prohlášení za celou organizaci. Promítat válečné prostředí do mírového ovzduší vede k hrubému bezpráví, jednání se o hromadné odsuzování. V demokracii je člověk souzený za své činy, ne však druzí, kteří s ním během údajné obžalované doby nespolečně pracovali.

6.5 Současným hrubým omylem v oné době byla neschopnost pravicové strany a strany tzv. středu utvořit jeden celek. Scházela prozíravost k postřehnutí blízké budoucnosti se snadným vítězstvím levicových stran ve všech důležitějších politických otázkách.

6.6 Jiskřička naděje pro budoucnost spočívala v pevně semknuté jednotné straně pravého křídla s možností podpory středostavovských lidí, kteří jako celek mohli něco znamenat v politických šarvátkách a dosáhnout více práv prospěšných všem lidem.

Tehdy jedno z nejlepších řešení snad bylo v pravicové - lidové straně - jež se měla prohlásit za křesťansko-demokratickou stranu a vyhlásit nábor všech nových členů s propagací křesťanských a demokratických zásad (a ne stranicových). Bezpochyby by se přihlásili mnozí z dřívější dominantní agrární strany, včetně dalších opravdových demokratů země. Jaká to škoda!

6.7 Druhé tragicky nevyužitě období bylo po listopadu 1989. Mohonásobné zklamání: žádné poučení z neblahé krátkodobé historie Druhé republiky a prozíravost opět scházela. Veselili jsme se. Chválili jsme se a gratulovali jsme si. Vše se zdálo slibné a růžové. Plány se dělaly, ovšem plány osobní v rozdělování funkcí, ale na budoucnost národa se zapomínalo. Z nově zrozených demokratů předcházející strany diktátu se jmenovali i členové nového vládnoucího sboru. Dělal se rozhodnutí ze dne na den, ne však pro budoucnost národa. Podívejme se s udivením na tu komic-kou nelogičnost: Agrární strana byla zakázána po Druhé světové válce údajně snad za šestiletou kolaboraci s německou diktaturou. Avšak strana, která později téměř po 42 let vystupovala jako jediná oprávněná diktovat celému národu nebyla postavena mimo zákon.

Pro zakončení

Jak vystihnout přítomnou situaci v ČR?

1. Neprozíravost demokraticky smýšleji-

cích směrů národa. - Zatím co krajní levice postupuje ukázněně dopředu početním vzrůstem a plánuje možné spojení se slovenskou stranou levice, pravé politické křídlo je vyznačováno destruktivním rozkladem, neboť jen při nějaké neshodě jistí vedoucí vystoupili ze strany a založili jiné organizace.

2. Nejednota všech demokratů země. - Jejich plány mohly být nejslibnější pro budoucnost celého národa. Zapomínají však na vůdčí myšlenku - v jednotě je síla. Proč jich tak málo šlo k volbám? Pro zkonstatělé ústřední slabé vedení, místní vedoucí též zklamali následkem osobních předností před prospěchem celku.

3. Není uvědomění povinnosti ke společnosti. - Za diktatury byli mnohé sociální výhody bez ohledu na hospodářskou únosnost s jedinou podmínkou podpory režimu. A výsledek? Zhroucení celého politického systému jak v ČR tak i v zahraničí. Z jakého důvodu? Nehledal pravdu a dobro všech bez rozdílu. Nyní je možnost ukázat, zda se každý dovede postarat o sebe a své, včetně společných zájmů všech. Přednostní otázkou zůstává poučení z minulých omylů, neboť mnozí si neuvědomují odpovědnost k prostředí ve kterém žijeme a na kterém jsme závislí.

Závěr:

Hořejší pojednání přivádí k negativnímu ovzduší vyřešení závažných otázek českého národa, neboť 12 let svobody ukazuje nedostatek prvního požadavku k položení pevných základů pro budoucnost:

Hledání pravdy přinášející dobro pro všechny!

Jak by postupovali velikáni dějin v osudových problémech? Jedinci mimořádných hodnot se vyznačují prozíravostí dávající přednost celkovému prospěchu před vlastními zájmy. Na příklad Abraham Lincoln v nejtragičtější době americké historie - ke konci velmi krvavé občanské války - promluvil k národu moudrými slovy:

Se zlobou k nikomu, ale s procítěným porozuměním ke všem, s odhodláním k pravdě jak Bůh nám pomáhá ji vidět, *snažme se dokončit práci, kterou jsme započali k zahojení bolestivých ran národa...*

Josef Pavelčík

KAMÍNKY

Čtení na pokračování

Kde domov můj...

(Pokračování z minulého čísla)

II. Za svobodou

Noví exulanti

Zajímavou a kladnou postavou mezi pozdějšími exulanty je Valdemar Matuška se svou ženou a synem. On na otázku zda se naučil anglicky odpovídá, že první úspěchy pro jeho existenci v USA mu přineslo cédečko jím nazpívané česky, kterých bylo prodáno velké množství všude, kde žijí Češi a to je po celé Americe. Jeho turné poté uspořádané po celých státech trvající necelý rok a jeho český zpěv všude tam, kde Češi, Moravané i Slováci žijí mu umožnilo postavit na Floridě dům a pro syna druhý hned vedle. Říká: „Postavil jsem dům, zasadil strom a zajistil syna. K tomu mi pomohly mé písně zpívané česky. Tedy český jazyk.“

Tato jeho charakteristika výmluvně vypovídá o životě Čechů v USA, kde i po tak zvané sametové revoluci v Československu roku 1989 zůstalo mnoho exulantů, zejména vysoce vzdělaných nyní působících na Amerických univerzitách, nebo dalších důležitých místech a oborech. O jejich mozky republika přišla, neboť se k našemu zahraničnímu odboji obrátila zády. Není ale úkolem tohoto pojednání vést analýzu o vývoji v České republice dnes. Přehled o tom přináší knižní publikace světových autorů, politologů, novinářů v díle Černá kniha komunismu. Z domácí literatury to byla Analýza 17. listopadu 1989, Svědectví doby, týdeník Respekt vycházející v České republice a také právě nyní, kdy je psán tento článek pořad Kotel na třetím programu televize, v němž byli kritizováni politikové pocházející z Prognostického ústavu, založeného komunistou Antropovem a připravenou Operací Golgota, jejímž otcem je rovněž soudruh Antropov. Odtud vedou kroky politiky v České republice i do budoucna. Svědčí o tom nejenom Opoziční smlouva uzavřená mezi ODS a ČSSD i další Poziční smlouva mezi nimi uzavřená v předvečer voleb do parlamentu v tomto roce. Propagovaná snaha o vstup do EU se stává uspávacím práškem, neboť od této garnitury nelze očekávat propagandu poctivou. Oni vytvoří takové podmínky a atmosféru, že do EU přijati nebudou. Vždyť jsou to svým duchem a myšlením komunisté, u nichž co slovo, to lež a co čin, to podvod. A to je ta země česká - domov můj.

III. Teplo domova

V předcházejících kapitolách „Za chlebem“ a „Za svobodou“ je jen málo optimismu, který by měl předcházet pohledu do budoucna. Vždyť nejlepší mozky naší elity zůstaly v

zahraničí z nedostatku důvěry v demokratický vývoj v naší republice, vedení politických vězňů čekalo zda bude k jednání pozváno, aniž by samo jednání vedlo a zvalo k němu poctivé a slušné partnery, zejména komunisty postižené, protože nechtělo se 158 komunistů v Chartě sedět za jedním stolem, v té Chartě 77, které více vyhovovali komunisté (Adamec, Čalfa, Hájek, Dubček a další). V tom jsou počátky pesimismu, který je posilován dalším vývojem v České republice, připomínající události roku 1948, kdy demokratičtí vůdci nedovedli čelit komunistické agresi, zachovávající demokratické zásady, sloužící uchopení moci komunisty.

Existuje tedy nějaká naděje do budoucnosti? Z čeho může pramenit trochu té optimistické naděje, že další vývoj v České republice povede k opravdové demokracii, pravdě a slušnosti. Je to láska k vlasti, rodné zemi, k domovu jež jsme opustili, místům, v nichž jsme prožívali své dětství a mládí. Tady nás obětaví rodiče vychovali k té lásce, i když tato láska je přirozeným jevem u každého člověka, ať v Evropě, či v Africe a kdekoli jinde.

Tuto lásku projeví především po listopadu naši vojáci z druhého i třetího odboje, nejen svými akcemi v době ohrožení.

Byl to generál František Žák, který prošel válkou ve Francii, Anglii, i Sovětském svazu, odkud byl vyhoštěn do Itálie a Rakouska na sklonku války. Tento muž se svými druhy uspořádal setkání všech důstojníků z druhého odboje, kteří zůstali v zahraničí a jsou roztroušeni snad po celém světě mimo Asii.

Tehdy se jich sjelo do republiky na 7 autobusů. Již při překročení hranic své vlasti s dojetím pohlíželi ke své krajině, vesničkám i chalupám a po oficiálním programu v Praze, každý z nich s láskou toužil spatřit svou rodnou vesnici, město či chaloupku i světničku, v níž si v dětství hrával, promluvit se svými rodáky a zavzpomínat. Rozjížděli se tedy po své vlasti do všech koutů, kam je srdce táhlo. S láskou a plni očekávání zajíždějí do České republiky i ti, kteří vážili cestu před mnoha léty „za chlebem“ do Ameriky i ti, kdož tam utíkali „za svobodou.“

S příchodem jara a léta je potkáváme a rádi vítáme ve všech místech republiky a sdílíme s nimi onu dojemnou radost z prožitku ve svém rodném místě, ve své vlasti.

Věří, že v této vlasti bude vyrůstat nová mladá generace z níž vzejde i elita politická, která bude čerpat z neblahé minulosti a bude si vědoma toho, že ten, kdo nezná minulost, nemůže stavět ani budoucnost svého státu. Pak této elitě nynější generace s jistotou předá štafetu humanitní demokracie, tedy ideologii, na níž byl tento stát budován a založen.

Josef Dolejší
Česká republika.

Země česká, domov můj...

Kněží v Ilavské věznici

Ja som bol zadelený do zamestnania do pracovne. Pralo sa tam len ručne. Pre celú väznicu i pre jej príslušníkov – bacharov a ich rodiny. V pracovni zase boli sami kňazi, s ktorými som bol spolu na jednej cele.

Tam som sa spoznal so svojimi. Hneď sme urobili jednu rodinu, spišiacu. Jeden sa mi predstavil, že je farár zo Smižian pri Spišskej Novej Vsi a menuje sa Jozef Baláž. Neskôršie som sa dozvedel, že po prepustení v roku 1969 bol kanonikom v Levoči. Vraj už zomrel. Spolu na jednom lágri sme prežívali jáchymovské osudy. Tam nás tajne spovedal a v nedeľu nám držal svätú omšu.

Potom sa mi predstavil Štefan Slivka, farár zo Spišského Štvrtka. Tiež sme v Jáchymove spolu t'ahali. Ďalej farár z Tatranskej Lomnice, menoval sa Kertés a ďalší a ďalší. Duray, Kišiday. všetci kňazi i kanonik Vojtas z Levoče. Všetci sme pracovali spolu v pracovni.

Pri nástupe ráno do práce alebo poobede, lebo sa pracovalo na dve smeny, nám hlavný bachar rozdelil prácu. Každý mal vyprať ručne za jednu smenu: 5 ks košiel, 5 kusov spodkov, 5 kusov posteľných prestieradiel, posteľnej bielizne, t. j. k tomu 5 ks povlakov na vankúše a deku. To bolo hlavné prádlo. K tomu sa pridávalo ešte 10 ks uterákov, 10 ks ponožiek, 10 ks vreckoviek a ďalšie drobnosti, ktoré boli bacharove a jeho rodiny a možno, že aj jeho príbuzných. Pracovňa bola vždy zatvorená. Mohli sme sa tam podušiť. Pre paru sme sa jeden druhého nevideli. Prali sme v trenírkach, lebo inak sa tam nedalo vydržať v tom parnom tlaku. Bol to zostrený trest deň čo deň byť zatvorený v tej vlhkej teplej lúhovej pare. To som vydržal týždeň. Keď videl bachar, že vyplúvam kusy čiernej krvi, že som už bezvládný, vymenili nás za čerstvé sily. Tak sa to opakovalo. Všetko kňazi. To nás ešte pred odchodom do Jáchymova takto využívali. Všetko to bolo plánované a vyskúšané našimi tovarišmi. Spôsob beštiálneho mučenia, podlamovania zdravia i umučenia, najmä ak už bol niekto na pľúca chorý.

Kanovník PhDr. Čihák

V 50. letech byly otřesné podmínky na samotkách. Mluvení se spoluvězněm znamenalo půst až na dobu 1 týdne. S řevem tento verdikt vynášel starší bachař, který tam sloužil ještě v době Rakousko - Uherska. Nelidské podmínky byly uplatňovány vůči těm, kteří čekali na popravu, neboť oni prý již nepotřebovali „žrát.“ Podle výroku bachařky z Ilavy, která to vyprávěla na zájezdu v Luhačovicích, činila průměrná délka života vězňů v Ilavě necelých 7 let, což prý měli vypočítáno.

Komunistický koncentrační tábor Rovnost

Byly to vlastně dva tábory, tzv. Stará Rovnost, dříve Werner s památným nápisem na bráně „Sovětský svaz náš vzor“ a Nová Rovnost vybudovaná na haldě uranové rudy Werner.

Tábor měl úřední a tajné označení (D, 1962) a jeho kapacita činila až 2000 míst. Byl mimo jiné zajímavý tím, že zde byli soustředěni političtí vězni, kriminální živly, nacisté a kolaboranti.

V táboře byl kriminál v kriminále tzv. „korekce“, v nich byl bunkr – nora pro zotřené tresty. Tábor měl dvě brány – vstupní a druhou, která spojovala lág se šachtou. Byl to tunel z ostnatého drátu, kterému vězni říkali „Ulička komunismu.“

Velitelem Rovnosti byl krutý sadista Albin Dvořák, říkali mu Paleček, pro jeho malý vzrůst. Týral a nesmyslně šikanoval politické vězně. Nosil s sebou řetězky. Kterým tloukl vězně přes prsty a nechával je stát v odstřelovacím pásmu v mrazu a v sněhu bez jídla dva dny a noci. Na cele o rozměrech 6 x 6 m žilo až 36 vězňů. Jeho pravou rukou byl bývalý gestapák Rozehnal, kolaborant Kozel a zloděj Tranta. Velmi krutě pronásledoval kněze a svědky Jehovovy.

Pardubická ženská trestnice

V roce 1954 bylo v trestnici vybudováno oddělení „Hrad“, kde bylo soustředěno asi padesát žen, zejména představených klášterů, poslankyní Národního shromáždění a Zemských národních výborů a absolventek vysokých škol.

Jen pár metrů od státní asfaltové silnice bylo za hradbou zřízeno „izolované oddělení“ ve sklepích tzv. nemocnice. Dnem i nocí se odtud ozýval nářek, vytí a křik o pomoc. Dozorci se tomu jen smáli a chodili se na tyto ubožáčky dívat jak na zvěř dovezenou z džungle. Bylo to středověké inferno se vším všudy.

Josef Dolejší, Písek

Ilavská věznice

Český Honza v Americe

Dnešní příběh bude o tom jak se náš český Honza (Jan Vidlák z Brna Židenic, o jehož osudu jsme psali v letošním 5. čísle Hlasů národa) vypravil z našeho cigerského Velehradu koncem loňského roku do světa. Jeho přáním bylo poznat cizí kraje, tak jak to čeští Honzové mají v krvi.

Již před mnoha lety se vypravil na kole do Brazílie, ale skončil v příkopě, kam ho srazil nákladní automobil. Byla to jeho první výprava, jak sám říkal, XARIFA I. do jižní Ameriky. Do cíle už nedojel a zpět šel pěšky.

Tentokrát se na něj usmálo štěstí. Ušetřil si pár dolárků, nebyla to nijak velká částka, ale Honza si vypočítal, že by se autobusem mohl dostat do střední Ameriky. V kartotéce odběratelů „Hlasů národa“ našel adresy na naše krajany v Guatemale a vydal se na cestu.

Nejprve si zakoupil jízdenku na Grayhound autobus do Eransville v Texasu, těsně na hranici s Mexikem. Pro zajímavost uvedu, že Grayhound je populární autobusová společnost se znakem běžícího chrta, která přepravuje rychle a spolehlivě cestující po celém severoamerickém kontinentě v Kanadě, USA a Mexiku.

Dne 4. prosince 2001 se s brašnou a ruksáčkem náš Honza vydal do světa. Také, aby utekl zimě v Chicagu, která zde někdy bývá dost tuhá. Přejel Spojené státy a následující den v ranních hodinách přešel přes řeku Rio Grande do Mexika, bez pasu a víza. Přecházel s ním ještě jeden starý Mexičan. Jak na americké straně, tak na straně mexické se jich nikdo nevšimnul. Ani dva celníci sedící pohodlně na židlích před budovou nepovažovali za nutné se zvednout a kontrolovat nově příchozí turisty.

V městečku Matamoros náš Honza počkal až otevrou banku, aby si vyměnil US dolárky za mexické pesos. Po výměně peněz, která byla 1:9 se pustil dál směrem na Guatemalu. Zakoupil si další jízdenku na autobus na druhou stranu Mexika. Cesta ho vedla přes Veracruz na Tuxtla Gutierrez ve státě Chipas do Aduana Coahuatemo, kde přešel přes

hranice do městečka La Mesila v Guatemale. Ačkoliv neměl cestovní pas, ukázal zelenou kartu, která garantuje majiteli trvalý pobyt v USA a nikdo se o něj už víc nezajímal.

Po zjištění co a jak a kudy dál si milý Honza zakoupil novou jízdenku na autobus do Guatemala City. V hlavním městě šťastně našel oba krajany, kteří mu pomohli a poradili s ubytováním v levnějším hotelu. Cena pokoje na měsíc „koštovala“ 150 US dolarů, ale stravovat se musel z kapesného sám. Po měsíci měl Honza již města dost, a tak se vydal dále na jih, asi 70 kilometrů do městečka Solala, krajiny obývané indiány kmene Kačikel.

Tam se našemu cestovateli docela líbilo. Hezká krajina a pohoda při kouření a popíjení ohnivé vody byla pro našeho Honzu balzámem na duši i tělo po dlouhém cestování. Pro Honzu nebyla latinská Amerika španělskou vesnicí a bez problémů se domluvil Španělsky. Jeho výborné znalosti světového zeměpisu, který měl v malíčku, byly zárukou, že v daleké cizině nezabloudí. Problém byl pouze v otázce, jak dlouho mu vydrží peněžní úspory.

Jenže nic netrvá věčně, ani toto romantické žití. Milému Honzovi došly dolárky. Co teď? Zbylo mu asi 100 pesos, a tak se rozhodl pro zpáteční cestu do USA. Nemohl si však dovolit cestovat pohodlně autobusem jako dříve, protože to, co mu zbylo, potřeboval na živobytí. Nezbyvalo než stát u silnice a zvedat palec a stopovat auta. Obyčejně se nad ním smílovali fidiči autobusů kratších cest. Větší brašnu s věcmi již prodal, a tak cestoval lehčeji s ruksáčkem na zádech.

Dopadlo to nějak podobně, jako když se Napoleon Bonaparte vracel z Ruska

Honza mezi indiány kmene Kačikel v Guatemale
(fotomontáž P. Neuman)

v kruté zimě. Náš Honza měl výhodu, že ve střední Americe je teplé podnebí po celý rok, a tak nemohl zmrznout.

Zpáteční cesta vedla přes hranice do Mexika opět v Text La Gutierrez. Z Guatemaly přišel ne již jako cestovatel v ruksáčkách, ale jako skautský tramp. Kručelo mu už v žaludku, a tak se rozhodl, že bude lépe se ohlásit na policii. Nebyl jediným takovým případem. Podobných ptáčků tam již měli několik, a aby dál neuletěli, přistříhli jim křídélka, a tak i našeho Honzu dali hned do internačního tábora. Po několika dnech živorenění došlo konečně i na našeho cestovatele a byl zavolán do kanceláře tábora k raportu. Řekli mu, aby se sbalil, že pojedje dál do hlavního tábora. Honza byl překvapen, že pro pouhých pět pasažérů přistavili velký autobus s klimatizací. Všichni do něj nastoupili a po patnáctihodinové pohodlné jízdě se ocitli v areálu hlavního internačního tábora v Mexiko City. Byla to předem neplánovaná cílová stanice pro uprchlíky bez peněz a cestovního pasu. V tomto táboře soustřeďovali cestovatele a dobrodruhy ze všech možných koutů světa, hlavně z Afriky, Asie, Egypta a východní Evropy a z Ruska, kteří se chtěli dostat do USA.

Tábor byl v té době přeplněn, a tak Honza zakusil, co je to spát 5 nocí na studené betonové podlaze. Osazenstvo

se měnilo každý den, kolem sto až dvě stě lidí. Nemuseli nic dělat a strava byla poměrně dobrá. Přispívají na to USA a světová Salvation Organization. Na tento mexický Babylon náš Honza do smrti nezapomene. Během svého pobytu zde ztratil 76 liber své tělesné váhy, což je za čtyři a půl měsíce, které zde strávil, slušný výkon, za který by se nemusel stydět leckterý návštěvník vyhlášeného fitness clubu. 12.března milého Honzu převezli na českou ambasádu v Mexiko City, protože nevěděli, kam vlastně patří. Tam s ním sepsali protokol a poslali ho zpět do tábora pro uprchlíky. Honzu jen mrzelo, že mu z české ambasády na rozdíl od ambasád jiných zemí posílali jen duchovní stravu v podobě českých novin a časopisů, zatímco druzí dostávali též cigarety. Honza si však poradil a ovoce, které mu zbylo od oběda, za cigarety s kamarády z jiných zemí vyměňoval. 3.května byl na českou ambasádu povolán znovu a řekli mu, že až si všechno o něm zjistí, dostane nový český pas, a že ho příště budou kontaktovat v srpnu. K tomu ale již nedošlo.

23.července vedení internačního tábo-

ra oznámilo, aby se sbalil a ještě se čtyřmi Portorikánci Honzu odvezli na celnici Laredo v Texasu v USA. Tato nenadálá změna milého Honzu šokovala natolik, že si ani pořádně neuvědomil, že je zase volný.

Pocit nově nabyté svobody v USA vychutnal v přilehlém parku na zeleném trávníku. Jeho štěstím v neštěstí bylo, že je zase ve vysněné svobodné Americe, kam před více než dvaceti lety emigroval z totalitního Československa. Ale co teď? Ruksáček si uschoval v katolickém kostele a uložil se ke spánku v místním parku. Tam ho také našla a probudila policistka, která Honzu vzala na policejní stanici v Pareso. Dovolila mu zavolat starého přítele v Los Angeles v Californii, který mu do Texasu hodil záchranné laso v podobě zakoupené jízdenky na autobus společnosti Grayhound do Chicaga.

Téměř po osmi měsících putování dne 27.července 2002 pozdě večer Honza zaklepal na dveře Velehradu v Ciceru, kdo ho očekával Fr. Dušan Hladík s překvapeným úsměvem na tváři a s Božím požehnáním. Tím také skončila Honzo-

va cestovní Odysea.

Nezískal vavříny, ani žádnou přínosnou. Viděl sice kus světa, ale je rád, že je zase zpět. Ruksáček se mu někde ztratil, a tak do svého starého domova přišel s holýma rukama. Z děravých kalhot mu koukal jediný suvenýr – chlupatý kaktus z Mexika. My jsme si však oddychli, protože jsme ho již považovali za ztraceného.

Jeho pivní pupek se vypařil potem na žhavém mexickém slunci a občasným hladověním při cestě zpět do Chicaga. Výprava XARIFA II. pro našeho Honzu šťastně skončila. Jak se říká, mráz kopřivu nespálí a všude dobře, ale doma nejlip. A zazvonil zvonec a pohádky je konec.

P.S. Český spisovatel Jaroslav Hašek napsal knížku „Dobrý voják Švejk“ a Charles Dickens zase „Oliver Twist.“ Českého Honzu v USA a Americe napsal jeho Osud, který nezměníš. – Tento příběh Jana Vidláka z Brna na základě jeho vzpomínek a vyprávění zaznamenali Karel Švec z Chicaga a Přemysl Neuman z Californie.

Společnost pro Vědy a Umění Chicagu První podzimní schůze SVU

se koná mimořádně

v pátek 27.září 2002 v 7.30 večer

*v budově Ústředny Moravských Spolků
2140 S. Wesley, Berwyn, IL*

(příští schůze budou opět každý třetí pátek v měsíci).

Program:

1) První výročí od teroristického napadení
USA 11.září 2001

VY JEŠTĚ NEZNÁTE AMERIKU

2) Ozvěny sjezdu SVU v Plzni v červnu 2002
(Komentáře a vzpomínky účastníků sjezdu.)

Schůze bude vedena v češtině i angličtině za účasti
Věry Rokničové a Vladimíry Williamsové.

Těšíme se na Vaši milou návštěvu 27.září 2002.
Dobrovolný dar \$3.00

SVU Chicago

Čs. Národní Rada Americká Pořádá autobusový zájezd na Koncert České Filharmonie Dirigent: Vladimír Ashkenazy Klavír: Lukáš Vondráček

Na program jsou skladby
D.D.Šostakoviče, S.S.Prokofjeva a A.Dvořáka

Pátek 7.března 2003 v 8.00 večer
ve výroční den narozenin presidenta T. G. Masaryka
Chicago Symphony Orchestra Michigan Ave., Chicago

Odjezd autobusu z Čermák Plaza, Berwyn
(roh Harlem a Čermák východně od „MacDonald“) bude v 6.30 večer a po koncertu zase zpět.

**Cena za vstupenku a cestu autobusem
činí celkem \$55.00 za osobu.**

Rezervace a přihlášky zašlete co nejdříve.
Šek „payable to Czechoslovak National Council of
America“ zašlete na adresu:

**Vera Dobrovolny
15 Kathy Lane
Hawthorn Woods, IL 60047
Tel. (847) 438 - 0478**

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Zámky západních Čech

Zámek Kynžvart

Historie Kynžvartu sahá do 2. poloviny 13. století. Přemysl Otakar II. nechal na strmém ostrohu postavit po mezní hrad Kunigeswart, jehož zříceniny se zachovaly nad městem Lázně Kynžvart. V průběhu dalších 340 let se až do třicetileté války na kynžvartském panství vystřídalo 29 pánů - příslušníků deseti šlechtických rodů. Nejdéle zde byli pánové z Kynžvartu, z Oseká, z Plavná, ze Švamberka, Pluhové z Rabštejna a pánové z Cedvic a na Libštejně. Pánové z Cedvic postavili pod Kynžvartem koncem 16. století renesanční tvrz. Po bitvě na Bílé hoře získali v roce 1623 konfiskované kynžvartské panství bratři Johann Reinhard, Wilhelm, Karl, Emmerich a Lothar - Valdštejnovi důstojníci a synovci trevírského arcibiskupa a kurfiřta Lothara von Metternich. Od roku 1623 patřilo kynžvartské panství Metternichům až do další konfiskace v roce 1945. Hrabě Philipp Emmerich nechal na místě zchátralé renesanční tvrze postavit v letech 1681-1691 barokní zámek.

Zámek Kynžvart

Klement Wenzel Lothar Johann Nepomuk, druhý kníže von Metternich - Winneburg, se narodil 15. května 1773 v porýnsko-falckém městě Koblenz. Byl rakouským vyslancem v Drážďanech, později v Berlíně a v Paříži, v letech 1809 - 1848 byl rakouským ministrem zahraničí a od roku 1821 zároveň rakouským státním kancléřem. V roce 1813 byl povýšen do dědičného kni-

žecího stavu. V jeho režii probíhal Vídeňský kongres (1814-1815), který upravil mezinárodní vztahy soustavou smluv po porážce Napoleona. V letech 1820-1833 provedl Pietro Nobile empírovou přestavbu zámku ve stylu vídeňského klasicismu.

Na počátku revoluce v březnu 1848 kancléř podal demisi. Tříletý dobrovolný exil trávil v Londýně. Po návratu až do své smrti 11. června 1859 pobýval často na Kynžvartu.

V roce 1692 nechal Filip Emmerich hrabě Metternich (1628-1698) vybudovat také kapličku na Májové hoře (Majberg, jinde také Kreuzberg - Křížová hora, ale také Malberg - podle tradice, že tam byl ještě pohanský památník, nebo ještě jinde Mayerberg). Metternichové údajně nařídili, aby bylo místo někdejšího pohanského obětiště hlídáno a nedocházelo ke kultovním obětem. Tuto povinnost převzali nejprve benediktýni a v dalších letech tam jeden žil jako poustevník. Na místě nebo nedaleko této kapličky (nebo poustevny) byla v roce 1835 vybudována unikátní dřevěná pseudogotická kaple.

Zámecký park založil při empírové přestavbě zámku vídeňský dvorní zahradník Riedl. Promyšlenou probírkou původních porostů a novými výsadbami zejména domácích dřevin zdůraznil dvě hlavní osy a tři dominantní průhledy od zámku západním, severním a severovýchodním směrem.

Zámek Kozel

Mezi nejvíce navštěvované památkové objekty v západních Čechách se právem řadí klasicistní zámek Kozel. Byl postaven na konci 18. století pod vedením stavitele Václava Haberditze jako čtyřkřídla přízemní budova kolem obdélníkového vnitřního nádvoří. Podle návrhu Ignáce Palliardiho byl zámecký areál rozšířen o dvě dvojice budov. Jsou to kaple se svým protějškem jízdnou a

Zámek Kozel

konírna, které tvoří protějšek lokajna. Do výzdoby interiéru zámku se významně zapsal pražský malíř a dekorátor Antonín Tuvora, který vyzdobil technikou Al secco plochy stěn většiny místností. Původní mobiliář je ojedinělou ukázkou umění a řemesel v období rokoka a klasicismu. Zámek je obklopen rozsáhlým přírodně krajinářským parkem.

Zahradník zdejšího zámku byl neobyčejně zajímavý člověk. Jemnoval se F. X. Franc a žil v letech 1838-1910. Kromě toho, že se výborně staral o zámecký park, měl velkou zálibu v prehistorii. V okolí bohatém na mohyly prováděl výzkumy, vypracoval se na uznávaného archeologa a jeho sbírka, dříve umístěná v zámku, je dnes uložena v plzeňském muzeu. Zámek totiž stojí na území osídleném již v prehistorických dobách. Dokonce jeho podivný název prý pochází z časů, kdy zde bylo obětiště, kde pohané obětovali svým bohům kozla.

Interiér zámku Kozel

Zámek Lužany

Lužany jsou příkladem velmi vzácné situace, kdy architekt zámecké stavby si ji vybuduje přímo sám pro sebe. Došlo k tomu v letech 1886-1887. Na zvoleném místě stával již nevelký renesanční zámek, upravený za hraběte B. K. Schönborna na počátku 19. století. V již uvedených letech ho však stavitel, architekt a mecenáš Josef Hlávka zásadně přestavěl, ovšem se zřetelnou snahou o renesanční vzhled nových budov a vlastně všech částí zámku. Majitel pak hostil na svém sídle přední představitele tehdejšího českého uměleckého života.

Zámek Lužany není určen k návštěvám pro širokou veřejnost, slouží pro setkání předních osobností českého vědeckého a kulturního života, jak si Josef Hlávka přál.

Zámek Horšovský Týn

V západních Čechách na okraji Českého lesa nedaleko Domažlic stojí na levém břehu řeky Radbuzy ve stejnojmenném městě hrad a zámek Horšovský Týn s rozsáhlým přírodně - krajinářským parkem.

Na místě dnešního renesančního zámku stával dříve opevněný raně gotický hrad dostavěný asi v polovině 13. století, z kterého se dodnes dochovala gotická kaple. Po ničivém požáru v roce 1574, za vlády Jana mladšího Popela z Lobkovic, byl hrad poprvé přestavěn v duchu italské renesance. Polorozbořený palác gotického hradu byl asi v jedné třetině své výšky předělen, a tím vznikla dvě různé vysoká poschodí. Dále bylo ještě přistavěno třetí patro, a také vzniklo východní křídlo, kde se nalézá „erbovní sál“ s freskovou výzdobou. Ve východním křídle byl vybudován průjezd předsunutý směrem k příkopu a mostu. Spolu se stavbou jižního křídla zámku vznikly arkády otevřené směrem do nádvoří, za kterými se v přízemí nachází jízdárna a konírna a v patře potom taneční sál a další reprezentační místnosti, které byly upravovány v období baroka a rokoka. Za západním křídlem vzniklo zadní nádvoří s purkrabstvím a dalšími hospodářskými budovami. O třicet let později přibyl na severním křídle letohrádek na dřevěných krakorcích. Poslední jižní křídlo zámku bylo dokon-

Zámek Horšovský Týn

čeno až po roce 1616 a projektoval je asi Agostino Galii. Tímto vznikl klasický čtyřkřídlový renesanční zámek, který si dodnes zachoval svou podobu.

Na zdejším hradě kdysi panoval krutý pan Volf. Byl sice ženatý, ale to mu nebránilo, aby se neotáčel po jiných ženách. Z jednoho válečného tažení si přivezl krásnou dívku Zikunu. Na hrad sice nemohla, tam bydlela jeho zákonitá manželka, ale Volf si věděl rady. S krásnou milostnicí se nechal oddat. A zatímco probíhal obřad, zedníci jeho první ženu zazdívali do hradební zdi. Ubohá paní nenašla klid ani po smrti, v noci hledí její smutné oči ze starých zdí.

Správa zámků

V předcházejících článcích jsme věnovali pozornost životu šlechty na zámku a výchově mladých šlechticů. Dnes se zaměříme na správu zámku a organizaci života na zámcích v Čechách.

Každý z členů zámecké společnosti zaujímal určité postavení, které vyplývalo z jeho činnosti. Z odlišného ocenění jednotlivých prací pramenilo také společenské zařazení, které nebylo možné překročit. Pravidlo nepřekročitelnosti ovšem dodržovala i šlechta, především v poměru k panovníkovi. Jiné bylo ovšem její postavení na vlastním panství, kde měla téměř neomezenou moc

Přestože správa panství byla v rukou úředníků, měl hlavní pravomoc majitel panství - šlechtic, který prostřednictvím hejtmana a jemu podřízených úředníků kontroloval hospodářské záležitosti. Úředníci panské správy bydleli často ve vedlejších křídlech zámku, na větších panstvích pak v samostatných budovách, tzv. úřednických domech. Jejich nevelká vzdálenost od hlavní budovy byla dik-

tována potřebou být pánovi stále k dispozici.

V 17. století u majetné šlechty bylo obvyklé, aby každý dospělý člen rodiny měl samostatný dvůr. V čele dvora zpravidla stál hofmistr, který řídil chod služeb, rozděloval práci a dohlížel na rozpočet. Pod jeho pravomoc patřila nejen kuchyně, ale i stáje. Část povinností však mohl převzít i sekretář (tajemník) pána nebo jeho kaplan. Sekretář především vedl korespondenci šlechtice a zaznamenával hlavní účty. Kaplan, jako kněz, byl zodpovědný za náboženský život na zámku. Často však sloužil i jako rádce a důvěrník.

Další významnou funkci zastával stájník. Měl na starosti nejen koně a jejich postroje, ale také kočáry a potravu pro koně. Pod jeho pravomoc spadali kočí a pomocníci ve stájích.

Důležitou činnost vykonával kuchař, zvláště při slavnostních tabulích a také pekaři a cukráři. Na vlastní prostírání pak dohlížel číšník, který rovněž kontroloval vinné či pivní sklepy a stříbro, na němž se prostíralo. Číšník měl k ruce několik pomocníků, kteří se pohybovali okolo tabule či v kuchyni leštili stříbro anebo umývali nádobí, či do kuchyně donášeli vodu, nebo donášeli dřevo k topení.

Samotný zámek střežil vrátný, tehdy nazývaný kastelánem. O zámecký park se staral zahradník se svými pomocníky. Na zámku se uplatnily různé profese týkající se péče o zvěř, lesy a rybníky. Z příležitostních prací je třeba jmenovat alespoň praní prádla a jeho bělení, lisování oleje ke svícení, sběr medu, sušení ovoce, atd.

Ozbrojeným úředníkům, kteří dohlíželi na chod robotních prací, se říkalo drábové.

Vzájemná spolupráce a činnost všech lidí, kteří se podíleli na hladkém chodu celého panství byla náročná a namáhavá. Avšak zaměstnání na zámku zajišťovalo určitou společenskou prestiž a lepší životní podmínky. Záleželo také na povahových vlastnostech pána, jaký duch zavládl na zámku a zda jim tento svým jednáním službu učinil zajímavější či těžší.

Martina Bernatíková
Česká republika

MLADÝM

Královští motýli

Byl jednou jeden král, který byl nadšeným sběratelem motýlů. Jelikož v jeho zemi bylo značně přemotýlováno, jeho záliba nebyla jevem nemorálním, jelikož tím přispíval k udržení rovnováhy mezi počtem motýlů a květin, jakožto zdrojů jejich obživy, čímž zabránil hrozící velké motýlí válce.

Král měl dva syny a několik dcer, které se výhodně prodávaly do sousedních království. Jak už to v životě chodí, přišel čas, kdy stárnoucí král musel rozhodnout, kterému ze svých synů předá vládu; byli totiž dvojčata a porodní bába to nějak domotala, takže nevěděli, který z nich je starší, čímž se rozhodování poněkud zkomplikovalo.

Bylo třeba rozhodnout o budoucím králi co nejdříve; současný pan král byl už pracujícím důchodcem a jeho zdravotní stav mu nedovoloval kralovat a zároveň lovit motýly. Dlouho si lámal hlavu tím, jak to vyřešit, pak vzal rozum do hrsti, pohladil ho po srsti (znal to z jedné trampské písničky) a rázem přišel na nápad.

Zavolal si své syny a pravil: „Sbalte si své krosny, vezměte si síťky na motýly a vyrazte na týden do přírody. Podle toho, čím obohatíte moji sbírku motýlů, rozhodnu, kdo z vás převezme moji korunu a království.“

Synové se tedy vydali na motýlkářský vandr. První nelenil, celé dny se toulal po horských loukách, hledal nějakého opravdu zvláštního motýla, ale štěstí mu nepřálo, potkával jen modrásky, žluťásky a sem tam nějaké to páví oko nebo babočku admirála, ale to se mu zdálo pro tak důležitý úkol, který právě plnil, málo.

Ani druhý syn nelenil. I když se mu tento způsob rozhodování o budoucím králi příliš nezamlouval, vydal se do úrodných rovin. U jednoho pole se zelím, kapustou a květákem uviděl nějakého zemědělce, jak nařiká nad úrodou, značně popleněnou bělášci housenkami. A tak se princ rozhodl, že se nebude honit za nějakými motýly krasavci, ale pustí se místo toho do bělášků. Domluvil se se zemědělcem, krosnu si uložil v jeho chalupě a dal se do díla. Věže nebo ne, za týden měl bělášků plný pytel. Zbylo jich právě tolik, aby oživovali a zkrášlovali pole a přitom moc neškodili.

Starý pan král uspořádal po týdně velké rodinné sezení za účelem rozhodnutí o následníku, který převezme žezlo. Jelikož se král zdržel kvůli nějakému královskému úkolu, synové se zatím bavili mezi sebou. První, který po neúspěšném lovu za vzácnými exempláři aspoň na zpáteční cestě pochytal pár baboček a jiných barevných motýlků jako důkaz projevené snahy, se druhému posmíval, protože neměl nic jiného než pár bělášků. První syn proto opět nabyl sebevědomí ztracené neúspěchem a už se cítil polovičním králem,

V tom se ozvaly fanfáry a všichni povstali, protože přicházel pan král v slavnostním obleku z jemného tmavomodrého manšestru, vhodně sladěného se zlatou korunou a žezlem. Pomodlili se, pak usedli a pustili se do slavnostního oběda. Mezi jídlem se král vyptával svých synů na to, jak strávili uplynulý týden, tak důležitý v jejich životě. Když vyslechl vyprávění obou synů, po tváři mu přelétl potutelný usměv, ale protože viděl, jak jsou všichni napnuti očekáváním, rozhodl se napínat je ještě chvíli, a místo toho, nač všichni čekali, začal povídat vtipy a různé perličky z panovníckého života. Teprve když byl oběd u konce, povstal král a po kratší úvodní řeči prohlásil: „Království nepotřebuje v čele muže, který se žene bez přemýšlení za svými zájmy, sní o velikých činech a povyšuje se nad prosté věci nebo jimi dokonce pohrdá.“

Království potřebuje krále, který vidí, co potřebují lidé kolem něho a nelituje času k tomu, aby jim pomohl, i když musí obětovat i své vlastní zájmy. Nebude králem ten, kdo hledá vnější krásu, ale ten, kdo přemýšlí a s láskou pomáhá!“

P. Václav Trmač

*Milý Boře,
kdybych já byl Bohem,
mně by to tak
dobře šlo.*

DRŽ SE! Filip

MAY CATHOLICS JOIN THE MASONS?

What is the Church's official position about whether Catholics may join the Masons? Also, are priests and other members of the church permitted to join that lodge?

The question of F.G., New Jersey

To most Americans the Masons seem like a social club of middle-class, middle-aged men who like to wear funny hats and go to conventions. And many prominent Americans, including most United States presidents, have been Masons. Throughout their history, however, Masons have opposed the papacy - as well as other organized religions.

When one reaches the 30th degree in Masonic hierarchy, called the Kadosh, he crushes by foot the papal tiara and the royal crown and swears to free humankind "from the bondage of Despotism and the thralldom of spiritual tyranny," Father William Saunders, dean of Notre Dame Graduate School of Christendom College in Alexandria, Virginia, wrote in the *Arlington Catholic Herald*.

The roots of Freemasonry lie in the British Isles and the Protestant Reformation. Originally, the word freemason denoted a master stonemason who knew the highest art of stone craft. These masons had a code of passwords and handshakes that set them apart from other workers of late medieval Europe.

With the decline of cathedral building in Europe after the Protestant Reformation, the guilds - or lodges - of highly skilled stonemasons started to decline. To bolster their sagging numbers, the lodges began to admit members who were not stonemasons. The first grand lodge was formed in London in 1717. Freemasonry flourished mainly in the British Isles and in former British colonies, including the United States.

The Freemasons eventually became a kind of religion unto themselves, drifting from traditional Christianity. They had their own moral code, rituals, feast days, vestments, hierarchy, temples, and worship services. Generally the Masons

in English-speaking countries have drawn members from Protestant churches. Masons in Latin countries have drawn members from "free thinkers" and anti-clerics. That generally meant people who were anti-Catholic.

Pope Clement XII condemned Freemasonry in 1738, only 21 years after it started. Clement took issue with "a certain affectation of natural virtue" and the "inviolable silence [regarding] what they do at their meetings." At least nine other popes have since shared Clement's view, generally taking the position that Freemasonry promotes a relativist view of organized religion.

The most recent prohibition against Catholics joining the Masons came in 1983, when the Sacred Congregation for the Doctrine of the Faith said the Church's position on Masonic membership "remains unaltered, since their principles have always been regarded as irreconcilable with Church doctrine."

The old (1917) Code of Canon Law forbade joining the Masons and imposed excommunication on those who did. The new Code of Canon Law (1983) does not mention the Masons but continues the ban on Catholic membership in societies that "plot against the Church" (Canon 1374). It does not mandate excommunication; it recommends membership be met with a "just penalty."

The Catholic Church is not the only church that forbids members from becoming Masons. Mormons, Quakers, Assemblies of God, Church of the Brethren, Missouri Synod Lutherans, Menonites, Church of the Nazarene, and Seventh Day Adventists all officially forbid members to join.

Several alternatives to the Masons grew up during the 19th century in the United States. These fraternal groups include the Elks, the Moose, the Bufalo, and the Odd Fellows. Catholics have several additional, Church-supported options, including the Knights of Columbus and the Knights of St John.

Fr. Peter Daly, Catholic Digest, May 2002

COMEDY CORNER

Forty Years of Marriage

A 60 year old couple were celebrating their 40 years of marriage. During the celebration an Angel appeared. "Because you have been such a loving couple all these years, I would like to give each of you one wish." The wife quickly chimed in, "I want to travel around the world." The Angel waved her hand and, POOF! She had tickets in her hand. Next it was the husband's turn. He paused for a moment, then said shyly, "Well, I'd like to have a wife 30 years younger than me." The Angel waved her hand and POOF! He was ninety.

"I'm Getting Out of Here"

A man was wheeling himself frantically down the hall of the hospital in a wheelchair, just before his operation. A nurse stopped him, and asked, "what's the matter?" He said, "I heard the nurse say, it's a very simple operation. Don't worry, I'm sure it will be all right." "She was just trying to comfort you, what's so frightening about that?" "She wasn't talking to me. She was talking to the doctor!"

Help's on the Way?

The housewife answered the phone and listened with relief to the voice in her ear. "How are you, dear? What kind of day are you having?" "Oh, Mom, the baby won't eat, the washing machine is broke, I've not been able to get out of the house to shop, I twisted my ankle and have been hobbling around. On top of that, the house is a mess, and we're supposed to have two couples over for dinner tonight!" "Now dear, just stay calm. Sit down, relax, close your eyes, and I'll be over in half an hour. I'll do the shopping, clean up the house, and cook your dinner for you. I'll take care of the baby when I get there, and call a repairman I know who'll get the washing machine fixed. In fact, I'll call George at the office, and tell him he ought to come home and help out for once." "George? Who's George?" "Why, that's your husband, dear!" "Mom, my husband's name is Mike." "Is this 555-1234?" "Uh, no, it's not. I think you have a wrong number." The housewife paused. "Uhhh, does this mean you're not coming over?"

Dr. George J. Švejda

Paths of Glory and Tribulations

Přemysl Otakar I died on December 15, 1230 and was buried in the Prague Cathedral of St. Vitus. In historical documents he has been referred to as "the third King of the Czechs" (the 1st being Vratislav II, the second Vladislav II). He was called Přemysl in Bohemia and Ottokar abroad, so that modern historians speak of him as Přemysl Ottokar I. He was a man of complex personality. It is difficult to justify his tough reprisals not only against his enemies, but also against the members of his own family. In the final analysis, however, his reign must be measured in terms of his political achievements. He passed on to his successor a consolidated and internationally acknowledged kingdom.

Václav I (Wenceslas), the son of Přemysl Ottokar I ascended the Bohemian throne after his father's death in 1230 and ruled until 1253. His brother Přemysl continued to administer Moravia. The 25 year old king did relatively well during the first few years of his reign. At home he had to make concessions to the increasing demands of the nobles, so Václav devoted himself mostly to foreign policy.

In 1233 the Austrian Duke Frederick of Babenberg family with the assistance of the Moravian Margrave Přemysl (younger brother of Václav), invaded Moravia with an army of 40 thousand warriors and captured the fortress of Bítov near Znojmo. At the arrival of King Václav's troops Frederick began to

The defeat of the Mongols (Tartars) by Jaroslav of Šternberk in 1241

retreat. Václav punished his brother's treason by devastating the central Moravia, including the town of Brno. At the intercession of their mother Constance, however, the brothers were temporarily reconciled. A brief peace agreement was established between Václav and Frederick in 1234.

A year later Václav began an expansion of Prague by founding a residential quarter around a new church of St. Havel, hence it acquired the name of "Havelské město". During the following decade it was fortified by massive walls. These fortifications marked the emergence of Prague as a leading medieval city in central Europe. In 1236, at the request of Emperor Fridrich II, Václav staged a pillaging invasion of Austria. The Bohemian King was hoping to share some of the Austrian spoils of war, but the Emperor disappointed him by claiming Austria and Styria for himself.

In the fall of 1236 Václav's brother Přemysl, the Margrave of Moravia, staged another uprising against the Bohemian King. When Václav arrived in Moravia with a huge army, Přemysl fled to Hungary and sought refuge at the court of King Bela IV who reconciled the two brothers. Přemysl retained control over

the Olomouc and Opava regions as well as the title of the Margrave of Moravia. The same year Pope Gregory IX promoted the lay hospital order of the Knights of the Cross founded by St. Agnes to an Augustinian order of Knights of the Cross with the Red Star (Řád Křižovníků s Červenou Hvězdou). In 1238 they acquired their autonomy as the only religious order of Czech origin and settled in the Old Town, near the Judita Bridge.

During the disputes between Emperor Fridrich II and Pope Gregory IX Václav first sided with the papal Curia, but later, on the promise of regaining Emperor's lost territories, he was awarded some sections of Austria north of the Danube. After the death of his younger brother Přemysl in 1239 (He was buried at Porta Coeli in Předklášteří, founded by the widow of Přemysl Otakar I, Gonstance, in 1233 as a cloister for Cistercian nuns), Václav I took over the administration of Moravia himself.

1241 marks the onslaught of Mongolian (Tartar) hordes which invaded Eastern and Central Europe and devastated numerous centers of civilization. The name "Tataři" was first given to them by the Russians. It is a derivative of

Life at the court of King Václav I.

"tartarus" = "hell". Tartars' initial defeat by Jaroslav of Šternberk did not stop them from raiding mainly unprotected regions of Moravia where they destroyed several monasteries and pillaged many villages and settlements. Only the well fortified towns like Olomouc, Brno and Uničov were able to withstand their barbaric attacks. It was the news of the Khan's death that finally made the Mongols return to their Asian homeland. However, they preserved their supremacy over Russia for a long period of time.

Václav's plans to gain future control over Austria by arranging the marriage of his son Vladislav with Gertrude, the daughter of Duke Fridrich of Babenberg, were strengthened by Fridrich's death on the battlefield at Litava. However, the sudden death of his son Vladislav in 1247 put an end to Václav's ambitions and he suffered a mental collapse. The vacated Moravian throne was taken over by another son of Václav, Přemysl (later known as Přemysl Otakar II). Václav's restraining of the power of the nobility led to a revolt against the king who continued seeking retreats at his castles and monasteries. He devoted much of his time to hunting. During one of the hunting expeditions he lost one eye. During his stay at

Zvíkov the noblemen gathered at the Prague castle and elected his 15 year old son a younger ruling monarch in July of 1247. King Václav was forced to accept their terms, but planned revenge. He relied on the military support of his loyal knights and defeated Přemysl's army at Most. After adding several Moravian and Austrian supporters to his side, Václav captured the Vyšehrad castle and laid siege to the Prague castle. In August of that year Přemysl surrendered the castle and humbly begged his father's forgiveness at the cloister of St. Agnes. He was deprived of his ruling rights and was briefly imprisoned at the fortress of Pímda. By the end of the year, however, the father was reconciled with his son and heir, and Přemysl was reinstated as the Margrave of Moravia and recognized as the "younger king".

In 1250 the death of Emperor Fridrich II renewed the power struggle over the Austrian inheritance. It was contested by several enighboring rulers. Toward the end of 1251 the Austrian nobility elected Přemysl as Duke of Austria and Styria and he entered Vienna with his army. In April of 1252 the 19 year old Přemysl married nearly 50 year old Margaret of Babenberg (sister of the late Duke Fridrich and widow of the Roman-German Emperor Henry). This unusual marriage strengthened the claims of Přemysl to the Babenberg inheritance. It was a typical medieval match based on calculated opportunism.

In the fall of 1253 the "one eyed king" Václav I suddenly died in Počápy near Beroun at the age of 48. He had asked to be buried in St. Francis Monastery in Prague, where his beloved sister Agnes lived. Even though some historians judged this strange king unfavorably, his life was crowned with a great diplomatic success which had raised the Přemyslid dynasty to some of most powerful houses of Europe.

Václav I left to his son a rich kingdom, but the successful rebellion of 1248 - 1249 increased the political offensive of the nobility. Přemysl Otakar II faced a difficult dilemma: Was he to permit the nobles to participate in governing the realm, or was he to assert

Přemysl Otakar II as the "younger king", illumination in the Gelnhausen's Manuscript of the city law book in Jihlava.

his absolute ruling power of a monarch? That was to be decided in the coming decades...

Tony Jandáček

The cross belonging to Přemysl Otakar II

Photo on back page:

Zvíkov Castle - Southern Bohemia. It was being built from the second third of 13th century as a royal castle on the site of an ancient stronghold on a projecting rock over the Vltava, where the river formed almost a right angle at the confluence with the Otava. The oldest part of the castle, dating from the early 13th century, is the tower with rusticated masonry from the early 13th century, where the crown of St. Wenceslas was temporarily deposited. After reconstruction before 1250, further great changes were made to the castle early in the second half of the 13th century: a palace was built and a private chapel; a through carriageway and arcaded courtyard were added. High two-story arcades with embossed masonry are some of the most beautiful architectonic motifs in early gothic castle architecture in Bohemia.

